
Sprawozdanie z czynności administracyjnych

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 21, 37-83

1928

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

III

Sprawozdanie z czynności administracyjnych.

W okresie sprawozdawczym urząd Prezesa Towarzystwa Naukowego Warszawskiego piastował p. Kazimierz Żorawski, Wiceprezesem był p. Wacław Sierpiński, Sekretarzem Generalnym — p. Stanisław Szober, Zastępcą Sekretarza Generalnego — p. Wiktor Porzeziński, Przewodniczącym Wydziału I-go — p. Bronisław Gubrynowicz, Przewodniczącym Wydziału II-go — p. Marcelli Handelsman, Przewodniczącym Wydziału III-go — p. Leon Kryński, a członkami Zarządu—pp.: Zygmunt Batowski, Franciszek Bujak, Mieczysław Konopacki, Edward Loth, Wiktor Porzeziński i Józef Ujejski.

Redaktorem naczelnym był p. Edward Loth, a Skarbnikiem — p. Karol Lutostański.

Komisja rewizyjna składała się z 5 członków, pp.: Kazimierza Bassalika, Bolesława Hryniewieckiego, Konstantego Janickiego, Stefana Mazurkiewicza i Jana Wiktora Zawidzkiego.

Na miejsce ustępujących w myśl § 15 Statutu T. N. W. członków Zarządu pp.: Wiktora Porzezińskiego i Józefa Ujejskiego na zebraniu ogólnym w dniu 28.XI.1927 r. wybrano ponownie tych samych.

W okresie sprawozdawczym zmarli następujący Członkowie Wydziału III-go Towarzystwa: dn. 30.XI.1927 r. zmarł w Angorze ś. p. Józef Wierusz-Kowalski, a dn. 11.IV.1928 r. zmarł w Warszawie ś. p. Władysław Janowski.

Na członków czynnych Towarzystwa powołano: na Zebraniu ogólnym w dn. 28.XI.1927 r. do Wydziału III-go pp.: Mi-

chała Kamińskiego, Wiktora Lampego, Jerzego Modrakowskiego, Zygmunta Mokrzeckiego, Witolda Orłowskiego, Ludwika Szperla i Mieczysława Wolfkego, a na Zebraniu Ogólnem w dniu 6.II.1928 r. — do Wydziału II-go pp.: Tadeusza Brzeskiego i Romana Rybarskiego oraz do Wydziału III-go — p. p.: Waclawa Baehra, Antoniego Bolesława Dobrowolskiego i Stefana Pieńkowskiego.

W dniu 30 czerwca 1928 r. został zatwierdzony przez Komisariat Rządu na m. st. Warszawę nowy Statut Towarzystwa, przyjęty przez Zebranie Ogólne w dniu 18 czerwca tegoż roku.

B a e h r W a c ł a w urodził się w maj. Makowlanach, ziemi Grodzieńskiej, 7 października 1873 r. W 1893 r. ukończył I cesarskie gimnazjum filologiczne w Petersburgu i w tymże roku wstąpił do Uniwersytetu Petersburskiego na Oddział Przyrodniczy Wydziału Fizyko-Matematycznego, który ukończył z dyplomem I stopnia w roku 1898. W 1899 r. mianowany został attaché przy Ministerjum Oświaty z odkomenderowaniem do Petersburskiej Akademii Nauk. W 1901r. uczestniczył w polarnej ekspedycji prof. Knipowicza ku brzegom Nowej Ziemi. W 1903 r. zdał egzamin na magistra zoologii przy Wydziale Fizyko-Matematycznym Uniw. Petersburskiego i następnie wyjechał zagranicę. Od 1903—1905 r. pracował naukowo w Instytucie Zoologicznym Uniwersytetu w Tübingen, w 1906 r. — w Sorbonie, w latach zaś 1907—1908 — w Instytucie Zoologicznym w Würzburgu. W 1911 r., po obronie publicznej dysertacji, otrzymał stopień magistra zoologii Uniwersytetu Petersburskiego. W latach 1912 i 1913 pracował w laboratorium cytologicznym Instytutu Carnoy w Louvain i na Zoologicznej Morskiej Stacji w Villefranche. Jest profesorem zwyczajnym cytologii Uniwersytetu Warszawskiego od roku 1922, członkiem korespondentem Paryskiego Towarzystwa Biologicznego od r. 1927 i członkiem różnych towarzystw naukowych w kraju. W 1929 r. Rada Amerykańskiego Towarzystwa Genetycznego mianowała go członkiem swego Towarzystwa.

Ogłosił drukiem prace następujące:

1) Ueber das von Eisner beschriebene Brustbein beim Karpfen, Zool. Jahrb. Vol. 22. 1906; 2) Ueber die Zahl der Richtungskörper in parthenogenetisch sich entwickelnden Eiern von

Bacillus rossii, Zool. Jahrb. Vol. 24. 1907; 3) Ueber die Bildung der Sexualzellen bei Aphididae, Zool. Anz. Vol. 33. 1908; 4) Die Oogenese bei einigen viviparen Aphididen und die Spermatogenese von Aphis saliceti, mit besonderer Berücksichtigung der Chromatinverhältnisse, Arch. f. Zellfor. Vol. 3. 1909; 5) Formation des cellules sexuelles et détermination du sexe chez les Aphididae (en russe), St. Pétersbourg 1910; 6) Contribution à l'étude de la caryocinèse somatique, de la pseudoréduction et de la réduction. La Cellule Vol. 27.1912; 7) Über die Bildung der Sexualzellen bei Saccocirrus major, Zool. Anz. Vol. 43. 1913; 8) Oogeneza u partenogenetycznych pokoleń Aphis palmae, Roczn. Tow. Przyjaciół Nauk w Wilnie. Vol. 6. 1915—1918; 9) Recherches sur la maturation des oeufs parthénogénétiques dans l'Aphis palmae, La Cellule. Vol. 30. 1920; 10) La spermatogenèse et l'ovogenèse chez le Saccocirrus major suivies d'une discussion générale sur le mécanisme de la réduction chromatique, La Cellule. Vol. 30. 1920; 11) Dziedziczność i płeć w świetle cytologii i genetyki, Prace Poznań. Towarz. Przyj. Nauk. Vol. 1. 1921; 12) Sur les bases cytologiques de l'hérédité, Volume Jubilaire Victore Grégoire, La Cellule. Vol. 36. 1925.

Brzeski Tadeusz, ur. 6.IX.1884 r., studja prawnicze w Uniwersytetach Jagiellońskim i Lwowskim, doktorat prawa w Krakowie w r. 1907, studja na Uniwersytetach w Berlinie i w Monachjum w latach 1907—1909, habilitacja z ekonomji w Uniwersytecie Lwowskim, w r. 1916 profesor nadzwyczajny ekonomji w Uniwersytecie Poznańskim w r. 1919, profesor zwyczajny w r. 1921, od r. 1922 profesor zwyczajny ekonomji w Uniwersytecie Warszawskim, w r. 1926/27 i 1927/28 prodziekan, w r. 1928/29 dziekan Wydziału Prawa, członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, członek zwyczajny Rady Prawniczej.

Ogłosił drukiem prace następujące:

- 1) Entwurf eines Bodenentschuldungsgesetzes in Oesterreich, Jahrbücher f. Nationaloekonomie und Statistik, Jena 1911;
- 2) Parcelacja własności tabularnej w Galicji, Wiadomości Statystyczne, Lwów 1912 (to samo w opracowaniu niemieckim w Statistische Monatschrift, Wiedeń 1912);
- 3) Prawne uregulowanie parcelacji, Czasopismo prawnicze i ekonomiczne, Kraków 1913; 4)

O granicach ekonomji społecznej, Różprawy hist. fil. Akademii Umiejętności, Kraków 1915; 5) Zagadnienie geograficzne Polski, Kwartalnik hist., Lwów 1917; 6) Teorja przyczyn upadku Polski, Kwartalnik hist., Lwów 1918; 7) Psychologiczna teorja gospodarcza, Poznań 1921; 8) Polska jako jednostka gospodarcza, Lwów 1922; 9) O rewolucjach i rewolucji, Przegląd Współczesny, Kraków 1923; 10) O zepsuciu i naprawie pieniądza, Przegląd Współczesny, Kraków 1924; 11) Samorząd gospodarczy, Przegląd Współczesny, Kraków 1925; 12) „Komasacja” i „Ludność”, artykuły w Encyklopedji prawa publicznego, Warszawa 1927; 18) Ustrój pieniężny, teorja, Warszawa 1927; 14) Das Arbeitsrecht in Polen, Zeitschrift für Ostrecht, Berlin 1928.

Dobrowolski Antoni Bolesław urodzony dnia 6.VI.1872 we wsi Dworszowice Kościelne, ziemi Piotrkowskiej. Po ukończeniu V gimnazjum w Warszawie, aresztowany przez władze rosyjskie, jako oskarżony o uczestnictwo w działalności politycznej przeciw rządowej, po trzech latach więzienia prewencyjnego w Cytadeli warszawskiej i karnego w Petersburgu, zesłany został do Tyflisu, skąd zbiegł zagranicę. Studja uniwersyteckie odbywał w Zurychu i Liège. Uczestniczył w wyprawie belgijskiej do bieguna południowego. Po powrocie mianowany został członkiem Komisji Wydawniczej „Belgica” przy Belgijskiej Akademii Nauk, był przez 3 lata na etacie rządowym, jako zaangażowany do opracowania wyników swych badań antarktycznych. Następnie był mianowany członkiem „Międzynarodowej Komisji do spraw polarnych” przy belgijskiem Ministerstwie Oświaty, podał się jednak do dymisji po ogłoszeniu przez rząd rosyjski amnestji dla emigrantów politycznych w r. 1906 i wrócił do kraju, gdzie przez lat 7 pracował jako nauczyciel w szkołach polskich. Okres wojny światowej przebył w Szwecji, wysłany tam przez Kasę im. Mianowskiego dla badań nad lodem. Po powrocie do kraju został powołany przez ówczesny Departament Oświaty Tymczasowej Rady Stanu na stanowisko wizytatora gimnazjów, potem do zorganizowania Wydziału Programowego, był mianowany naczelnikiem tego wydziału, podał się do dymisji w r. 1922, przez pół roku pracował nad wydaniem „Historji naturalnej lodu”, przez następne zaś 10 miesięcy — jako urzędnik P. K. O., aż

zaproszony został do Państwowego Instytutu Meteorologicznego zrazu do zorganizowania pracy naukowej, założył i wydawał „Prace Meteorologiczne i Hydrograficzne”, wreszcie mianowany był wicedyrektorem, a potem dyrektorem Instytutu. Jest kawalerem orderu Leopolda, otrzymał medale od Belgijskiej Akademii Nauk, od Tow. Geograficznego w Brukseli, posiada dyplom honorowy Tow. Geograficznego w Antwerpii i dyplom uznania od Sekcji oceanograficznej Wystawy Kolonii francuskich w Marsylii w r. 1906. Nadto przyznane mu były nagrody: z zapisu Pileckiego przy Kasie im. Mianowskiego za książkę „Wyprawy polarne” w r. 1915 i z zapisu Sawickich przy Kasie im. Mianowskiego za książkę „Historja naturalna lodu” w r. 1925.

Ogłosił drukiem prace następujące:

1) Przyczynek do rozbioru problemu materji i ducha, „Ateneum”, Warszawa, 1897; 2) Note sur les systèmes de nuages, Ciel et Terre, Bruxelles, 1902; 3) Observations des nuages. Expédition Antarctique Belge. Résultats du voyage du S. Y. Belgica. Rapports scientifiques publiés aux frais du gouvernement belge sous la direction de la Commission de la Belgica, Anvers 1903; 4) Obłacznyja sistemi i zakony gorizontalnogo raspredienija obłakow (referat na zjazd przyrodników w Petersburgu ku uczczeniu pamięci Mendelejewa w r. 1908), „Meteorologiczeskij Wiestnik“, 1908, nr. 1; 5) Quelques idées sur la forme et la structure des cristaux de neige, Ciel et Terre, 1903; 6) La neige et le givre. Expédition Antarctique Belge. Résultats du voyage du S. Y. Belgica. Rapports scientifiques publiés aux frais du gouvernement belge sous la direction de la Commission de la Belgica, Anvers, 1903; 7) Les cristaux de glace, Arkiv för Kemi, Mineralogi och Geologi, utgifvet af K. Svenska Vetenskapsakademien Bd. 6, nr. 7, Stockholm 1916; 8) Historja naturalna lodu — Histoire naturelle de la glace — Warszawa 1923, z bibliografią i dodatkiem w języku francuskim, (dzieło nagrodzone z zapisu Sawickiego przy Kasie im. Mianowskiego); 9) Les cristaux de glace aériens et le phénomène des halos. Edit. de la revue „Ciel et Terre”, Bruxelles, 1907; 10) Über neue Beobachtungen von Eiskristallen, welche die Haloerscheinungen bewirken, Meteorologische Zeitschrift, Heft 10, 1909; 11) Zagadnienie ruchu powietrza i wody po nierównościach gruntu. Referat

wy ogłoszony w Warszawskim Tow. Fizycznym d. 10.III.1924, Wiadomości Meteorologiczne, maj i czerwiec 1924; 12) *Mouvement de l'air et de l'eau sur les accidents du sol.*, Geografiska Annaler, Stockholm 1925; 14) (wspólnie z J. Wąsikiem) *Ruch powietrza i wody po nierównościach gruntu. Część I: Badania eksperymentalne*, Prace meteorologiczne i hydrograficzne, zesz. II, Warszawa 1926 (z tekstem angielskim).

Kamieński Michał urodził się 24 listopada 1879 r. w gubernji Mohylewskiej. Gimnazjum Państwowe 8-klasowe ukończył w r. 1898 w Pskowie; w r. 1898 wstąpił na Wydział Fizyko-Matematyczny Uniwersytetu Petersburskiego, który ukończył z dyplomem I-go stopnia w r. 1903. W latach 1903—1908 pracował w Głównym Obserwatorjum w Pułkowie, jako astronom; w okresie: marzec 1909 — lipiec 1909 był nauczycielem gimnazjalnym w Kałudze. W roku 1909 wstąpił do Marynarki Rosyjskiej (Główny Urząd Hydrograficzny) i był w tym okresie kierownikiem depot Narzędzi i Stacji Astronomicznej w Porcie Cesarza Aleksandra III. W roku 1910 złożył egzamina na stopień Magistra Astronomji i Geodezji Uniwersytetu Petersburskiego. W okresie 1914—1920 był Astronomem Portowym we Władywostoku, a od r. 1918 — również Naczelnikiem założonego przez siebie Obserwatorjum Morskiego we Władywostoku. Lata 1920—1922 spędził w Tokjo, gdzie pracował w Cesarskiej Marynarce Japońskiej (Departament Hydrograficzny). W drugiej połowie roku 1922 przybył do Krakowa, a od marca 1923 r. jest profesorem astronomji na Uniwersytecie Warszawskim i Dyrektorem Obserwatorjum Astronomicznego Uniwersytetu Warszawskiego. W r. 1927 wybrany został na Członka Honorowego Royal Astronomical Society w Anglii. Poczynając od r. 1904 aż do chwili obecnej, opublikował przeszło 50 prac naukowych. Pracował w dziedzinie meteorologii i hydrologji (1 praca), magnetyzmu ziemskiego (3 prace), kompasologii (2 prace), geodezji (2 prace), astronomji. Część prac zginęła w Bolszewji. Główna część prac (31) poświęcona jest badaniom ruchu komety perjodycznej Wolfa; za podstawę ich służą jego „*Recherches sur le mouvement de la Comète Périodique Wolf*”, Parties: I) Pétersbourg 1908; II) Pétersbourg 1910; III) Pétersbourg 1910; IV) Tokjo 1922;

V) Tokjo 1922; VI) Tokjo 1922; VII) Kraków 1924; VIII) Kraków 1925; IX) Warszawa 1926; X) Warszawa 1929; XI) Warszawa 1929.

Lampe Wiktor urodził się dn. 10 marca 1875 r. w Warszawie, studja w szkołach średnich odbywał w mieście rodzinnem, poczem na jesieni 1896 r. zapisał się jako słuchacz wydziału chemicznego politechniki w Karlsruhe. Po zdaniu półdyplomowego egzaminu przeniósł się w 1900 r. na dalsze studja do uniwersytetu berneńskiego w Szwajcarii i tam w 1902 r. otrzymał stopień dr. filozofji na podstawie pracy, wykonanej pod kierownictwem St. Kostaneckiego, a dotyczącej budowy brazyliny, barwnika roślinnego. Na jesieni 1903 r. został mianowany etatowym asystentem przy katedrze chemji organicznej i w tym charakterze pozostawał tam przez lat 8, do jesieni 1911 r. W tym okresie był współpracownikiem St. Kostaneckiego i jako taki brał udział w badaniach nad wyjaśnieniem budowy żółtych barwników naturalnych; wyniki tych poszukiwań ogłoszone zostały w 20 wspólnie opublikowanych pracach. Oceniając znaczenie naukowe — jak niemniej i dla przemysłu — współpracownictwa jego, Towarzystwo Przemysłowe w Milhuzie przyznało mu w 1906 r. medal brązowy. W 1907 r. habilitował się w Bernie na podstawie pracy: „O budowie katechiny”; jako docent prywatny wykładał w Bernie aż do jesieni 1911 r. — w tym roku przeniósł swą habilitację na Wszechnicę Jagiellońską; w Krakowie przebywał do jesieni 1919 r. W okresie ośmioletniego pobytu w Krakowie prowadził, wraz ze współpracownikami, badania nad związkami roślinnymi, ogłosił syntezę kurkuminy, żółtego barwnika bezpośredniego. W uwzględnieniu pomocy, jaką okazał Wszechnicy Jagiellońskiej przez zastępcze prowadzenie wykładów chemji nieorganicznej w ciągu czterech lat (po śmierci prof. Olszewskiego), Wydział filozoficzny Uniwersytetu w Krakowie udzielił mu na wiosnę 1919 r. tytułu prof. nadzwyczajnego, zatwierdzonego przez Ministerstwo i Naczelnika Państwa. Od jesieni 1919 r. został mianowany prof. zwyczajnym chemji organicznej Uniw. Warsz. oraz kierownikiem Zakładu Chemji Organicznej; w 1921/22 r. akad. był delegatem Wydz. Filozof. do Senatu, w 1923/24 r. akad.—Dzikanem Wydz. Filozof. U. W.

Ogłosił drukiem prace następujące:

- 1) 20 prac z dziedziny chemji barwników roślinnych, ogłoszonych wspólnie z prof. Stan. Kostaneckim, (Bern, Szwajc.) w latach 1902—1910 w *Berichte der Deutsch. Chem. Ges.* 2) (wspólnie z J. Miłobędzką) Studja nad kurkumina, Kr. 1913 *Rozpr. Akad. Krak. T. 53*, ser. A. 3) (wspólnie z M. Godlewską) Synteza p. p.—dwooksy=i p-oksy=dwucynamoilometanu, Kr. 1917 *Rozpr. Ak. Krak. T. 57*, Ser. A; 4) Synteza kurkuminy, Kr. 1917, *Rozpr. Ak. Krak. T. 57*, Ser. A; 5) (wspólnie z J. Zielińską i J. Majewską) Badania nad metystycyną, W-wa 1927 *Roczniki Chemji T. 7*; 6) (wspólnie ze współpracownikami: Z. Buczkowską, J. Frenklówną, E. Gliksman-Korngoldową, M. Tokarską-Kozłowską, R. Nelkenówną, C. Sieradzką): Syntezy barwników bezpośrednich grupy dwucynamoilo-metanu (ukáže się w czerwcu 1929 r. w *Rocznikach Chemji*); 7) (wspólnie z J. Miłobędzką) *Studien über Curcumin* Kr. 1913. *Bulletin de l'Acad. des Sciences de Cracovie Sér. A.*; 8) (wspólnie z M. Godlewską) *Synthese von p. p.-Dioxy-und p-Oxy-dicinnamoylmethan*, Kr. 1917, *Bull. de l'Acad. Sér. A.*; 9) *Synthese von Curcumin*, Kr. 1917, *Bulletin de l'Acad. Sér. A.*; 10) (wspólnie z J. Miłobędzką) *Studien über Curcumin*, Berlin 1913, *Berichte der Deutsch. Chem. Ges. T. 46.*; 11) (wspólnie z M. Godlewską) *Synthese von p. p.-Dioxy-und Oxy=dicinnamoylmethan*, Berlin 1918, *Ber. d. Deutsch. Chem. Ges. T. 51*; 12) *Synthese von Curcumin*, Berlin 1918, *Berichte... T. 51*; 13) (wspólnie z J. Zielińską i J. Majewską) *Recherches sur la méthyesticine*, Paris 1928, *Bulletin de la Soc. Chim. d. France T. 43*; 14) Stan obecny chemji barwników naturalnych bezpośrednich, Lwów 1913, *Kosmos T. 38*; 15) Synteza 2-Oksytlawonolu, W-wa 1904, *Chemik Polski T. 4*; 16) *Prace ś. p. St. Kostaneckiego*, W-wa, 1911, *Chem. Pol. T. XI*; 17) Amé Pictet w 70-tą rocznicę urodzin, W-wa 1928 r., *Roczniki Chemji T. 8*.

Modrakowski Jerzy urodził się 3-go kwietnia 1875 r. w Bydgoszczy. We Wrocławiu uczęszczał do gimnazjum Św. Jana. W 1893 r. opuścił gimnazjum to ze świadectwem dojrzałości i wstąpił na Wydział lekarski Uniwersytetu Wrocławskiego. W marcu 1895 r. złożył we Wrocławiu pierwszy egzamin miedzyczny, t. z. *Tentamen physicum* i bezpośrednio po tem praco-

wał pół roku w zakładzie anatomji i patologji prof. Ponficka, jako pomocnik asystenta. Następnie udał się na dalsze studia na jeden rok do Monachjum i na pół roku do Berlina, powróciwszy zaś do Wrocławia złożył tam w jesieni 1897 r. państwowy egzamin, poczem otrzymał 11-go lutego 1898 r. dyplom lekarski. Napisawszy w Lipsku rozprawę: „Zur Behandlung der chronischen Endometritis” 29-go marca 1898 r. uzyskał stopień doktora medycyny. Następnie kształcił się na specjalistę chorób wewnętrznych w przeciągu roku w poliklinice w Monachjum pod kierunkiem prof. F. Moritza. Pragnąc poświęcić się pracy naukowej w polskim Uniwersytecie wstąpił do Zakładu Farmakologji prof. Wacława Sobierańskiego we Lwowie, który 1-go listopada 1899 r. mianował go asystentem. Od tego czasu należał — choć z przerwami — do składu Uniwersytetu Lwowskiego, aż do chwili powołania go do Warszawy. W 1901 r. był zmuszony przebyć szereg miesięcy w Stanach Zjednoczonych Północnej Ameryki, przyczem zwiedzał tamtejsze instytucje naukowe. Uzyskał również amerykański dyplom lekarski. Powróciwszy do Europy za inicjatywą prof. Sobierańskiego uzupełniał podczas semestru zimowego 1901/2 swoje studia farmaceutyczne i phytochemiczne w zakładach prof. Schaera i prof. Solms-Laubacha w Uniwersytecie w Strassburgu, kwiecień zaś i maj tego roku spędził w laboratorjach berlińskich, między innymi u prof. Zuntza, kształcąc się w chemji przemiany materji i badania środków spożywczych. Studja te miały na celu przygotowanie się do objęcia mającej być utworzonej katedry farmakognozji we Lwowie. Gdy prof. Sobierański 11-go grudnia 1902 r. skończył życie, powierzono J. M. zastępstwo wykładów i ćwiczeń z zakresu farmakognozji. Wakacje 1903 r. zużył J. M. na dalsze kształcenie się w farmakognozji w Zakładzie prof. Möllera w Grazu. W 1904 r. nostrifikował dyplom niemiecki we Lwowie, złożywszy ponownie drugie i trzecie rigo-rosum. Nowomianowany prof. farmakologji Dr. Leon Popielski habilitował go w czerwcu 1905 r. na docenta farmakognozji przy wydziale lekarskim Uniwersytetu Lwowskiego. Pracował dłuższy czas w Zakładach Cohnheima, Magnusa w Utrechcie, von Dungern'a i Gottlieba w Heidelbergu, oraz uczęszczał do różnych zakładów uniwersyteckich austriackich, niemieckich, francuskich i angielskich. W uznaniu dalszej jego pracy naukowej rozszerzył wydział lekarski Uniwersytetu Lwowskiego w kwiet-

niu 1909 r. Veniam legendi na farmakologję, a w r. 1912 udzielił mu tytułu nadzwyczajnego profesora Uniwersytetu. Wojna światowa została J. M. w Kissingen. Nie mogąc powrócić do Lwowa przyjął J. M. w październiku 1914 r. posadę asystenta w uniwersyteckiej klinice chorób wewnętrznych prof. Stähelina w Bazylei, którą opuścił z końcem 1915 r., udając się do Ołomuńca, jako kierownik oddziału chorób wewnętrznych w szpitalu wojennym. Od października 1916 r. do końca czerwca 1917 r. prowadził oddział w klinice uniwersyteckiej chorób wewnętrznych prof. Wenckebacha w Wiedniu, potem objął stanowisko kierownika szpitala chorób zakaźnych „Spinnerrin am Kreuz” w Wiedniu. W październiku 1919 r. otrzymał zaproszenie urzędzenia Zakładu farmakologii przy Uniwersytecie Warszawskim i prowadzenie tymczasowo wykładów. Postanowieniem Naczelnika Państwa z dn. 28-go marca 1919 r. został mianowany zwyczajnym profesorem farmakologii przy Uniwersytecie Warszawskim, z ważnością nominacji od dn. 1-go kwietnia 1919r. Będąc w Paryżu kwietniu 1919 r. wstąpił jako lekarz major do armii gen. Hallera i został przydzielony do Misji gen. Romera. Jako członek tej Misji miał głównie powierzone sobie pertraktacje z armją Amerykańską w sprawie zakupu lekarstw i urządzeń szpitalnych dla armii Polskiej. 28-go grudnia 1919 r. został mianowany podpułkownikiem i przeniesiony do rezerwy, gdyż obowiązki uniwersyteckie nie dały się dłużej pogodzić z czynną służbą wojskową. Odtąd poświęcił się całkowicie zadaniom naukowym i pedagogicznym dyrektora Zakładu farmakologii. Pozatem wybrał go Wydział Lekarski delegatem do spraw angielsko-amerykańskich. Jako taki utrzymuje stałą łączność z fundacją Rockefellera. Dalej powołał go Senat do Komisji Bibliotecznej, oraz wybrał go na delegata Uniwersytetu Warszawskiego do Rady Nadzorczej Instytutu Radowego. Ministerstwo W. R. i O. P. zamianowało go 11-go listopada 1921 r. członkiem Komisji Organizacyjnej Studium Weterynarii. Rada Lekarska przy ówczesnem Ministerstwie Zdrowia Publicznego pismem z dn. 4-go maja 1922 r. zaprosiła go na członka Komisji do Spraw Specyfików. Od 1921 r. jest członkiem Warsz. Tow. Lekarskiego, członkiem Pol. Tow. Biologicznego i od roku prezesem tegoż T-wa. 4-go maja 1922 r. obrała go Akademia

Nauk Lekarskich swym członkiem korespondentem. Na podstawie uchwały Rady Wydziału Lekarskiego z dn. 30-go stycznia 1925 r. powierzyło mu M. W. R. i O. P. zastępstwo w Kierownictwie I Kliniki Chorób Wewnętrznych, oraz prowadzenie wykładów i ćwiczeń. Obowiązki te spełniał aż do 1-go stycznia 1926 r. 1-go kwietnia 1925 r. reprezentował Uniwersytet Warszawski na otwarciu Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie

Ogłosił drukiem prace następujące:

- 1) Zur Behandlung der chronischen Endometritis. Doktor-Dissertation, Leipzig 1898; 2) Ueber die Schwefelbestimmung im Harn mittels Natrium peroxyd. Zeitschr. f. Physiol. Chemie Bd. XXXVIII 1903; 3) Ueber das Verhalten der Granula in der Niere unter dem Einfluss der verschiedenen Diuretica, Pflügers-Arch. f. d. Ges. Phys. Bd. 98 1903; 4) Vergleichende Untersuchung der dem Conium maculatum ähnlichen Umbelliferen, Zeit. d. Allgem-Oesterr. Apotheker-Vereines 1903 nr. 45—50; 5) Ueber das Hesperidin in Conium maculatum, Polnisches Arch. f. biol. u. mediz. Wissensch. III Bd. 1905; 6) O Hesperydynie w pietraszniku plamistym=5) po niemiecku. Tamże; 7) Zur Innervation des Pankreas. Wirkung des Atropins auf die Bauchspeicheldrüse, Pflügers Arch. f. d. Ges. Phys. Bd. 114 1906; 8) Folia digitalis ze stanowiska farmakognostycznego, Lwowski Tygodnik Lekarski 1906 nr. 36. Wykład Habil. 9) Beiträge zu den antagonistischen Alkaloid-Wirkungen auf die Drüsen. Ueber das gegenseitige Verhältnis der Wirkung von Atropin und Physostigmin auf das Pankreas, Pflügers Arch. f. d. Ges. Phys. Bd. 118 1907; 10) Ueber die physiologische Wirkung des Cholins. Tamże Bd. 124 1908; 11) O fizjologicznych własnościach choliny, Przegląd Lekarski 1908; 12) Ueber die Identität des blutdrucksenkenden Körpers des Glandula thyreoidea mit dem Vasodilatin. Pflügers Arch. f. d. Ges. Phys. Bd. 133 1910; 13) Zur Wirkung von Morphium und Opiumpräparaten (Pantopon) auf den Verdauungskanal (razem z O. Cohnheimem), Zeitschr. f. physiol. Chemie Bd. 74 1911; 14) Ueber den Einfluss der bei der Hämolyse frei werdenden Substanzen auf überlebende Froschgefäße (razem z L. Hirszfel-dem), Münch. med. Wo. 1911 nr. 28; 15) Ueber die Grunderscheinungen des anaphylaktischen Shoks. Arch. f. exp. Path. u. Pharm. 1912 Bd. 69; 16) O podstawowych zjawiskach anafi-

laktycznego wstrząsu, Lwowski Tygodnik Lekarski 1912 nr. 22; 17) Doświadczalne badania rentgenologiczne wpływu morfiny na nanał pokarmowy, Lwowski Tygodnik Lekarski 1913; 18) Experimentell-röntgenologische Untersuchungen über die Innervation des Magendarmkanals u. über die Wirkung des Morphins (razem z d-rem Sabatem), Fortschritte der Röntgenstrahlen, 1912; 19) Beobachtungen an der überlebenden Säugetierlunge: I. Durchströmungsgeschwindigkeit und Verhalten des Tonus der Gefäße und Bronchien an der überlebenden Katzenlunge, Pflügers Arch. f. d. Ges. Phys. 1914 Bd. 158; 20) Ueber die experimentelle Erzeugung von Lungenödem, Pflügers Arch. f. d. Ges. Phys. 1904 Bd. 158; 21) Ueber Strophantin-Präparate, Corr. — Blatt f. Schweizer Aerzte 1915 nr. 19; 22) Ueber positive und negative Fibrinogenschränkungen im Blute, abhängig von Erst-oder Wiederinjektion von Pepton und Eiweisssubstanzen (razem z V. Oratorem), Wiener Klin. Wochenschrift nr. 35 1917; 23) Physiologie der Magen und Darmverdauung, Handbuch der inneren Medizin, tom III 1918; 24) Allgemeine Diättherapie bei Magen-Darmkrankheiten, Handbuch der inneren Medizin, tom III; 25) Die Pharmakotherapie der Verdauungskrankheiten. Tamże; 26) Balneotherapie bei Magen-Darmkrankheiten. Tamże; 27) Physikalische Heilmethoden bei Magen-Darmleiden. Tamże; 28) Die Sekretionsstörungen des Magens. Tamże; 29) Ueber den Einfluss des Pituitrins auf die Konzentration und den Chlorgehalt des menschlichen Bluteserums (razem z G. Halterem), Zeitschrift für. exp. Pathologie u. Therapie, 1919 tom 20, zes. 3; 30) Działanie leków w zależności od sposobów i dróg wprowadzenia ich do ustroju, Gazeta Lekarska nr. 34 i 65, 1918; 31) Określenie siły naparstnicy sposobami farmakologicznemi, Wiadomości Farmaceutyczne nr. 30—36, 1918; 32) Wpływ pituitryny na czynność nerek u ludzi zdrowych i chorych na moczówkę prostą, Gazeta Lekarska nr. 7—8 1919; 33) O syntetycznych środkach przeczyszczających, Gazeta Lekarska nr. 17, 1923; 34) Folio Digitalis titrata i przetwory naparstnicy, ich skład i znaczenie dla lecznictwa, Gazeta Lekarska nr. 26 1923 (razem z d-rem Sikorskim); 35) Układ autonomiczny nerwowy, Podręcznik Fizjologii tom II wyd. p. A. Becka. 1924; 36) Chemizm trawienia, tom II; 37) Wydzielanie i wydalanie moczu, tom II; 38) Wydaliny, tom II; 39) Fizjolo-

gja i pato-fizjologia nerek, Medycyna doświadczalna i społeczna, zes. 1/2 1924; 40) Sur les rapports entre les troubles fonctionnels des reins et les théories relatives à la sécrétion de l'urine, C. R. de la Soc. de Biologie XC, 1924; 41) Antagonistyczne działanie chininy, arsenu i t. zw. antityreoidyny wobec tarczycy, Kosmos, T. 49, 1924; 42) Analyse expérimentale de l'action de l'hexétone. Action de l'hexétone sur la respiration du lapin morphinisé et sur le coeur isolé de la grenouille, C. R. Soc. de Biol. t. XCIII. 1925 (z d-rem Sikorskim); 43) Action de l'hexétone pendant la syncope chloroformique, C. R. Soc. de Biol. t. XCIII, 1925 (z d-rem Sikorskim); 44) La thyroïde et l'action antagoniste de la chinine, C. R. Soc. Biol. t. XCIII, 1925 (z d-rem Kroszczyńskim); 45) Regulacja równowagi kwasowo-zasadowej w ustroju, Przegląd Chirurgiczny t. IV. z. 3; 46) Fizjologia i farmakologia układu nerwowego autonomicznego, Med. Doświadcz. i Społ. t. IV. 3/4 1926; 47) Obchód trzechsetlecia ogłoszenia książki Williama Harvey'a „De motu cordis” w Londynie w maju 1928 r., Medycyna, nr. 28, 1928. Sprawozdanie; 48) Wpływ diety na rozwój zębów. Referat poglądowy, Przegląd Dentystyczny nr. 11. 1928. Na XII Zjeździe Lekarzy i Przyrodników Polskich wygłosił, jako koreferent — referat programowy: „Regulacja stężenia jonów wodorowych”, Pamiętnik Zjazdu, tom I. Oprócz tego wygłosił referaty: „Ocena krytyczna działania środków nasercowych, stosowanych dożylnie, doustnie, i dorektalnie na podstawie spostrzeżeń klinicznych” Pamiętnik Zjazdu oraz (razem ze St. Kroszczyńskim) „Antagonistyczne działanie chininy wobec tarczycy”. Ponadto napisał szereg referatów i streszczeń, drukowanych w różnych czasopismach, o których obecnie niepodobna zebrać dokładnych danych.

Mokrzecki Zygmunt Atanazy ur. się w majątku swego ojca Dzitryki, pow. Lidzkiego, ziemi Wileńskiej, w dniu 2 maja 1865 r. Średnią szkołę ukończył w Wilnie. Instytut Leśny skończył w Petersburgu (1890), gdzie studjował entomologję u profesora N. Chołodkowskiego. Po ukończeniu Instytutu studjował zoologję i entomologję na Uniwersytecie w Charkowie u profesora A. Brandta, profesora W. Reinhardta oraz innych. W 1892 r. rozpoczął swoją wieloletnią i płodną pracę naukową rozprawą p. t. „Opis lasów sosnowych

powiatu Iziumskiego gub. Charkowskiej w związku z inwazją barczatki (*Gastropacha pini* L.)". W 1893 r. wskutek szalonej inwazji [szkodników na południu Rosji i na Krymie, gdzie naprz. w r. 1892 w powiecie Teodozyjskim pluskwiak *Eurygaster maurus* F. zniszczył 23.000 ha. pszenicy, Ziemstwo Taurydzkie utworzyło pierwszą placówkę entomologa gubernjalnego. Placówkę ową objął i pozostawał na niej w ciągu 25 lat. Pierwszy wprowadził on na Krymie metody amerykańskie, stosowane do zwalczania szkodliwych owadów i przystosował te metody do miejscowych warunków. Jednocześnie z obszerną [pracą badawczo-doświadczalną skrzętnie gromadził okazy ciekawej fauny Krymskiej, przepięknej flory, oraz okazy geologiczne i mineralogiczne, tworząc stopniowo Muzeum Przyrodnicze. W roku 1910 zainicjował i zorganizował Towarzystwo Krymskie przyrodników i miłośników przyrody (La Société des Naturalistes et des Amis de la Nature en Crimée), był prezesem Towarzystwa i redaktorem „Bulletin”-ów, gdzie się grupowały prace fizjograficzne o Krymie, przeważnie na podstawie materiałów, zgromadzonych w Muzeum. W roku 1913 podjął się organizacji Stacji Pomogologicznej w b. pałacu ks. W o r o n c o w a pod Symferopolem. W okresie organizacji Taurydzkiego Uniwersytetu (1916—1917) brał czynny udział w utworzeniu Agronomicznego fakultetu, oraz został wybrany na profesora entomologii i utworzył gabinet entomologiczny. W roku 1917 wraz z prof. botaniki N. K u z n i e c o w e m zorganizował związek naukowych zakładów i stowarzyszeń (l'Association scientifique de la Tauride), mający na celu ochronę cennych naukowych instytucyj przed pożogą, wspólne zaznajamianie się z programem działalności poszczególnych instytucyj, popieranie ich wniosków i urządzenie naukowych zjazdów przedstawicieli owych instytucyj. Został wybrany na prezesa biura Wykonawczego Asocjacji, do której przyłączyło się przeszło 50 instytucyj. W przeciągu 4 lat, będąc prezesem Biura Wykonawczego Asocjacji, zwołał 5 zjazdów naukowych. Ostatni zjazd był zakończony w przeddzień wyjazdu z Krymu 20—28 października 1920 r. W roku 1921 objął posadę państwowego entomologa w Bułgarii, gdzie głównie był zajęty badaniem róż olejodajnych oraz wprowadzeniem nowych metod zwalczania szkodników. W roku 1921 na zaproszenie Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego po-

wrócił do kraju i dnia 1 stycznia 1922 r. objął katedrę Ochrony lasu i Entomologii S. G. G. W. Już w lutym tegoż roku udał się do Puszczy Białowieskiej i rozpoczął akcję walki z kornikami tych lasów, która trwała do r. 1924. W b. Pałacu w Skierniewicach założył pracownię entomologiczną, poświęcając się nadal nie tylko wykładom dla studentów wydziału leśnego, ogrodniczego i rolniczego S. G. G. W., lecz prowadząc badania na terenie Polski, organizując szereg akcji zwalczania szkodników, występujących masowo, oraz, w razie potrzeby, udzielając porady rolnikom i leśnikom i kierując samem tępieniem szkodników na miejscu. Interesując się nie tylko nauką stosowaną, lecz będąc zawołanym faunistą, założył przy swojej pracowni w Skierniewicach muzeum zoologiczne, ściśle krajowe, by zapoznać szersze masy ludności z fauną kraju, a pracującym naukowo dać możliwość opracowania w przyszłości nagromadzonych zbiorów. W r. 1922, gdy w Wileńszczyźnie wystąpiły gąsienice motyla *Plusia gamma* na lnieniu, zajął się zbadaniem, oraz zwalczaniem tego szkodnika i jego biologię ogłosił drukiem. W r. 1923 z powodu groźnej inwazji korników w Tatrach rozpoczął w połowie czerwca akcję zwalczania ich, co trwało do r. 1925. W związku z masowem wystąpieniem gąsienic *Panolis flammea*—sówki chojnowki na Pomorzu w r. 1922—1924, odbył podróże na Pomorze, jakoteż do lasów Augustowskich i zorganizował walkę ze szkodnikami zapomocą proszków trujących, wysypywanych z samolotów. Przy udziale wielu specjalistów z różnych dziedzin wiedzy przyrodniczej pokierował walką samolotową na Pomorzu w czerwcu 1925 r. przeciwko gąsienicom mniszki. Drugi raz opylanie było zrobione w lipcu tegoż roku. Rezultatem zainteresowania się tym szkodnikiem było opracowanie monograficzne *Panolis flammea*; praca owa niedługo ukaże się w druku. W latach 1923—24 zaczęły zagrażać swem występowaniem na zbożach muchy. Dep. Rolnictwa zlecił mu zorganizować na całym terenie Polski akcję zbadania much, do czego przystąpił w r. 1924. Praca owa częściowo została wykonana, lecz z powodu wielu trudności czysto terytorjalnych oraz braku sił pomocniczych nie jest ukończona i trwa nadal. Od r. 1923 jest prezesem Polskiego Związku Entomologicznego, zaś w r. 1926 na Zjeździe Anatomów i Zoologów Polski został powołany na

wiceprezesa Pol. Tow. Anatomiczno-Zoologicznego; w roku 1927, jako prezes Komitetu Ochrony roślin, zorganizował zjazd (konferencję) entomologów stosowanych. Ostatnio powołała go na swego członka Czechoślowska Akademia Rolnictwa. Ponadto jest on członkiem honorowym „American Association of Economic Entomologists” oraz członkiem Instytutu Leśnego w Petersburgu. Większość prac jego poświęcona jest biologii owadów. Najważniejszym jednak dorobkiem naukowym, który otwiera nowe tory w dziedzinie fitopatologii, jest sposób leczenia roślin zapomocą wewnętrznej terapii i pozakorzeniowego odżywiania.

Ogłosił drukiem prace następujące:

1892. 1) Oczerk dacz Iziumskago leśniczestwa Charkowskoj gubernii, w swiazi s diejatielnostju w nich sosnowago szelkopriada, „Lesnoj Żurnal”, nr. 4. Petersburg. **1893.** 2) Chod wiesny w okrestnostiach Simferopola, „Krymskij Wiestnik”, nr. 113. Sewastopol; 3) Borba s myszami, Wyd. Tawrydskiej Gubernjalnej Ziemskiej Uprawy, Symferopol; 4) Wrednyja żywotnyja i rastienija w Tawriczeskoj gubernii w 1893 g., w „Otczetie o diejatielnosti Tawr. Gub. Ziem. Upr.” Symferopol; 5) Prusik i sarancza w Tawriczeskoj gubernii w 1893 g., wyd. Tawr. Gub. Ziem. Upraw. Symferopol. **1894.** 6) Chlebnaja czerepaszka w Krymu (Pluskwiak *Eurygaster maurus* F.), wyd. Tawr. Gub. Ziem. Upr. Symferopol; 7) O niekotorych widach wrednych zlatok (*Buprestidae*) w Krymu, „Płodowodstwo” kwiecień, St. Petersburg. **1895.** 8) O wrednych nasiekomych w Feodosijskom ujezdzie, wyd. Teodoz. Ziemstwa, Teodozja; 9) Jabłonnyj dołgonosik (*Anthonomus pomorum* Z.) „Russkoje Sadowodstwo” nr. 13, „Krymskij Wiestnik 1 marca 1927, Sewastopol; 10) Korniewaja wosz ozimój pszenicy (*Pentapbis [Tychea] trivialis* Pass), „Choziain” Moskwa, nr. 52; 11) Słonik Stevena (*Myorbina Steveni* Gyll.) parazyt chlebných zlakow, tamże, Moskwa; 12) Czerepaszka ili gottentotskij kłop, jego rasprostranienie, parazyty i iskusstwiennoje zarażenie gribnoju boleznju, wyd. Imperat. Kawk. Obszczestwa Sielsk. Choz. „Kawkaz. Sielsk. Choz.” nr. 76, Tyflis; 13) Krowianaja tła (*Schizoneura lanigera* Hausm.), Nastawlenie k raspoznaniu krowianoj tli i k istrebleniu jeja, wyd. Tawr. Gub. Ziem. Upr. Symferopol; 14) O owadach, znalezionych na śniegu w Gubernji Wileńskiej, „Wszechświat” 1895, Warszawa; 15) Nastawlenie k unicztowieniu

wrednych nasiekomych (pilszczika, ziarnowego czerwia i stieblewoj sowki), zony i sornych traw, wyd. Berdiańsk. Ujezd. Ziem. Upr. Berdiańsk; 16) O wlijanii zony i rżawcziny na żywotnyj organizm, „Swiedienia o chodie zaraznych bolezniej w Tawricz. gub. za ijul 1895 g.” Symferopol; 17) O parazitach sarańczy i kobyłok, Żurn. „Chozian”, Moskwa; 18) Wrednyja żywotnyja i rastienia w 1895 godu, z „Otczeta o diejat. Tawr. Gub. Ziem. Upr.” Symferopol; 1896. 19) Wredit-li chlebam *Entomoscelis adonidis* Pall. „Sielskij Chozian” nr. 18, Petersburg; 20) Pricziny iszczeznowienia s polej Kryma czerepaszki ili gottentotskago kłopa, tamże nr. 46, Petersburg; 21) Niekotoryja nabludienia nad cykłym połowogo razwitia *Schizoneura lanigera* Haum. „Zapiski Nowoross. Obszcz. Jestiestwoznania”, XXI t., zesz. 1. Odessa. To samo po angielsku: Some observations on the Cycle of the Sexual Development of the Blood Louse (*Schizoneura lanigera* Hausm.) w „Bul'et. Div. of Entomology nr. 18, 1898. Tłumacz. prof. Firemana, Washington; 22) Stieblewaja sowka ili chlebnij motylek (*Tapinostola musculosa* Hb.) wyd. Tawr. Gub. Ziem. Upr. Symferopol; 23) Stieblewaja sowka (*Tapinostola musculosa* Hb.) i borba s nieju, Żurn. „Chozian” nr. 31, Moskwa; 24) Otczet po entomologiczeskomu kabinetu Tawriczeskago Gubernskago Ziemstwa, rok 1-szy, wyd. Tawr. Gub. Ziem. Upr. Symferopol; 25) Baktierialnyj metod borby z myszami, „Sielsk. Choz. i Lesowod.” XI książka, Petersburg; 26) Uszastyj dołgonosik il. skosar (*Otiorrhynchus asphaltinus* Germ. syn. *O. tauricus* Stev.), Wred ot niego winogradnoj łozie i borba s nim, wyd. Tawr. Gub. Ziemsk. Upr. Symferopol; 27) Nastawlenie dla borby s stieblewoju sowkoju, pilszczikom, ziarnowym czerwiem i zonoju, wyd. Tawr. Gub. Ziemsk. Upr., wydanie drugie, Symferopol. 28) Nastawlenie k upotrebleniu pariżskoj zieleni w borbie s nasiekomyi płodowych sadow. Wyd. Symf. Wydziału Imperat. Ross. Obszcz. Sadowodstwa. Symferopol; 29) Tablica naiboleje upotrebiteľnych sostawow (insekticidow), primieniajemych w borbie s nasiekomyi i parazitnymi gribkami w płodowych sadach. Wyd. Symf. Wydz. Imp. Ross. Ob. Sad. Symferopol; 30) Korniewyja tli chlebných złakow. „Dniewnik zoolog. otdiel. i zoolog. muzieja”, t. II nr. 4. „Izwest. Imperator. Obszcz. Lubit. Jestiestwozn., Antropol. i Etnografii”, t. LXXXVI, Moskwa; 31) Wrednyja ży-

wotnyja i rastienia w 1896 godu. „Otczet o diejatielnosti Tawr. Gubern. Ziem. Upr.”. Symferopol; 32) O powrażdzeniach podsołneczniaka w jużnoj Rossii gusienicami mietlicy (*Homoeosoma nebulella* Schiff.) „Zapiski Imp. Obszcz. Sielsk. Choz. Już. Ros.” nr. 11. Odessa; 33) O nowych wrednych nasiekomych Kryma. „Trudy Russkago Entomologiczeskago Obszcz.” t. XXXI, Petersburg; 34) Iz eskursii po winogradnikam Tawriczeskoj gubernii. „Wiestnik Winodielia”. Marzec. Odessa; 35) Krowianaja tla w Krymu. „Płodowodstwo”, kwiecień, Petersburg. 1897. 36) Kak borot’sia s zonoju? „Listok Sielsko-Choz. Objawl.” nr. 2 oraz broszura. Symferopol; 37) Sur une nouvelle espèce d’Aphidien trouvée en Crimée sur les racines de la vigne. Odbitka z „Horae Societatis Entomologicae Rossicae”. t. XXX. Petersburg. (*Rhizoctonus ampelinus* n. sp.); 38) Otczet po Entomologiczeskomu kabinietu Tawriczeskoj Gubernskoj Ziemskoj Uprawy. Wyd. Tawr. Gub. Ziem. Upr. Rok II. Symferopol; 39) Wrednyja żywotnyja i rastienia w 1897 godu. Sprawozdanie entomologa Tawr. Gub. Ziem. Upr. Symferopol; 40) O zimujuszczej stadii stieblewoj sowki (*Ta-pinostola musculosa* Hb.) „Zapiski Imperator. Obszcz. Sielsk. Choz. Już. Ross.” Odessa; 41) Ob organizacii Gubernskago Ziemskago Jestiestwienno-Istoriczeskago i Sielsko-Choziajstwiennago Muzeja w g. Simferopole. Memorjał, razem z „Projektem statutu Muzeum”, przedłożony na XXXII zwyczajnem zebraniu Taurydzkiego Ziemstwa Gubernjalnego. Symferopol; 42) Demir-pas. Boleźń tabaka w Krymu (*Thrips tabaci* Lind.). Wyd. Tawr. Gub. Ziem. Upr. Symferopol. 1898. 43) O massowom pojawieniu jabłonnej ogniewki (*Choreutis parialis* Tr.) w Krymu. „Zapiski Symf. Wydz. Ros. Obszcz. Sadowod”. Zeszyt I. Symferopol; 44) Wrednyja żywotnyja i rastienija po nabludieniam 1898 goda, s ukazaniem mier borby. „Otczet Tawricz. Gubernsk. Ziem. entomologa”. Symferopol; 45) O gibieli oresznika w Krymu ot czerwieca (*Lecanium corni* Bouché). „Sielsk. Choziajstwo i Lesowodstwo” nr. 2 luty, oraz broszura. Petersburg; 46) Obzor geograficzeskago rasprostranienia grupy *Melolonthini* po Tawriczeskoj gubernii w swiazi s biologiczeskimi zamieczaniami odnosiaszczimisia k etoj gruppie. W „Dniewniku” X Zjazdu Rosyjskich Przyrodników i Lekarzy w Kijowie. Kijów; 47) O bakteriocecidiach (napływach) na płodowych dierewjach. Tamże; 48) Pariżskaja zieleń i jeja upo-

trebienie w borbie s nasiekomyymi płodowych sadow. Wyd. Symf. Wydz. Imp. Ros. Obszcz. Sadowodstwa. Symferopol; 49) Programma fenologiczeskich nabludienij w Tawriczeskoj gubernii. Zap. Symf. Wydz. I. R. O. Sad. Symferopol; 50) O primienienii myszjaka i parizskoj zieleni proti wrednych nasiekomych. „Płodowodstwo” nr. 5. Petersburg; 51) K woprosu ob organizacii szelkowodnago dieła pri Tawriczeskoj Gubernskoj Ziemskoj Uprawie w Simfieropole. Wyd. Tawr. Gub. Ziem. Upr. „Zapiski Sim. Otd. Imp. Ros. Obszcz. Sadowod.” Symferopol; 52) Jewpatorijskije winogradniki i borba s chruszczewidnymi liczinkami. „Wiestnik Winod.”, nr. 1. Odessa; 53) Mochnataja bronzowka (*Epicometis hirta* Poda) jeja żyzn i miery borby s nieju. „Zapiski” Imper. Obszcz. Sielsk. Choz. Już. Ross. za 1899 rok. Odessa; 1899. 54) Parizskaja zieleń i niekatoryje drugije sostawy proti nasiekomych płodowych sadow. Symf. Wydz. Imper. Obszcz. Sadowodstwa. Symferopol; 55) Po powodu żywych zmiej, (*Coluber leopardinus* Pall.) najdiennyh w żyłom domie w Sewastopole. „Krym. Wiestn.” dnia 21 stycznia 1899. Sewastopol; 56) Pieriodiczeskija jawlenia w żyzni żywotnych i rastienij w zimu 1894—1895 gg. w Krymu, w sprawnienii s zimami proszłych let. „Trudy Imperat. S-P. Obszcz. Jestiestw. Wydział Botan.” T. XXIX. Petersburg; 57) K biologii *Oberea oculata* Linné var. *borysthenica* nova. „Horae Societ. Ent. Ros.” T. XXXIV. Petersburg; 58) Tablica najboleje upotrebit. sostawow (insekticidow i fungicidow), primieniajemyh w borbie z nasiekomyymi i parazitnymi gribkami w płodowych sadach. Symf. Wydz. Imp. Ros. Obszcz. Sadowod. Symferopol; 59) Odkuda bierutsia inogda w naszych sadach wrednyja nasiekomyja. „Zapiski” Symf. Wydz. Imp. Ros. Obszcz. Sadowod. Symferopol; 60) Wrednyja nasiekomyja i drugije wragi sielskago choziajstwa. „Obzor statisticz. Biuro Tawricz. Gubern. Ziem. Upr.” za 1899 god. Symferopol; 61) Nowyja wrednyja nasiekomyja swiekłowicy w predielach Rossii. „Ziemledielje” nr. 6. Kijów. (Uwaga: *Orthotylus flavoparsus* Sahlb. i *Poeciloscytus cognatus* Fieb.); 62) Nastawlenie dla sboru nasiekomych, wrediaszczich winogradnoj łozie. „Wiestn. Winodiel.” nr. 4 i broszura. Odessa. 1900. 63) Zadaczy Jestiestwienno-istoriczeskago Muzieja w Krymu. „Jestiestwozn. i Geogr.” nr. 4. Odczyt wygłoszony podczas otwarcia Muzeum 12 grudnia

1899 r. Broszura. Moskwa; 64) Otczet po Jestiestwienno-istoriczesk. Muzieju Tawricz. Gubern. Ziem. za 1900 g. Rok 1-szy. Wyd. Tawr. Gub. Ziem. Upr. Symferopol; 65) O nieobchodimosti kollektiwnoj borby s wrednymi nasiekomymi płodowych sadow. „Promysz. Sadow. i Ogor.” nr. 34. Charkow; 66) Otczet o dziejatielnosti gubernskago entomologa za 1900 g. Wyd. Tawr. Gub. Ziem. Upr. Symferopol; 67) Wrednyja żywotnyja i rastienija w Tawriczeskoj gubernii po nabludienijam 1899 g. S ukazaniem mier borby. „Otczet Tawr. Gub. Ziem. entomologa”. Symferopol. (Uwaga: *Aphis avenae* F., *Apthona euphorbiae* Schr., *Pentodon idiota* Hbst., *Cecidomyia destructor* Say., *Taeniocampa incerta* Hufn., *Calymnia trapezina* Hb., *Perotis lugubris* F., *Clytus floralis* Pall. i inn.); 68) Opytnyja stancii dla sledowania wrednych nasiekomych w zapadnoj Jewropie i Rossii. „Zapiski Imp. Obszcz. Sielsk. Choz. Już. Rossii” za 1899 g. Odessa; 69) Zaszczita cennych kultur od zamorozkow. „Ziemled. gazeta”. nr. 24. Petersburg; 70) O żukach, powreżdajuszczich swiekłowicu w jugo-zapadnych guberniach. „Zapiski Imper. Obszcz. Sielsk. Choz. Jużn. Rossii”. Odessa; 71) Entomologiczeskij kalendar dla sadowodow. Wyd. Tawr. Gub. Ziem. Upr. Symferopol; 72) Projekt ziemskoj sielsko-chozajstwiennoj organizacii w Tawriczeskoj gubernii. Wyd. Tawr. Gub. Ziem. Upr. Symferopol; 73) Razmiery potier swiekłowicznych płantacij ot nasiekomych i nieobchodimost' sistematiczeskoj borby s nimi. „Zapiski Imper. Obszcz. Sielsk. Choz. Już. Ros.” Nr. 2. Odessa. 1901. 74) Pاریžskaja ili szwejnfurtskaja zieleń i niekatoryje drugije sostawy protiv nasiekomych płodowych sadow. Wyd. N. W. Petrowa. Charkow; 75) Otczet o diejatielnosti gubernskago entomologa Tawriczeskago Ziemstwa za 1901 g. Wyd. Tawr. Gub. Ziem. Upr. Symferopol; 76) Sowremennoje położenie woprosa o borbie s wrednymi nasiekomymi i gribnymi bolezniami płodowych die-rewjew i winogradnoj lozy w Krymu. Odczyt na Zjeździe winnicznikow i winiarzy w Symferopolu. Broszura, Symferopol; 77) Bobowyja rastienia (owady na nich żyjące). Połnaja encykłopedija russkago sielskago chozajstwa. Wyd. A. F. Dewriena, Petersburg; 78) Kormowyja trawy (owady na nich żyjące), tamże; 79) Wreditieli kornieplodow; to samo, tamże; 80) Tabacznyj ekstrakt i jego primienienie w borbie s raznymi nasiekomymi. „Zapiski Symf. Wyd.

- I. R. Obszcz. Sadowod, kwiecień-maj. Symferopol; 81) Otczet po Jestiestwienno-istoriczeskomu Muzieju za 1901 god. Rok drugi. Wyd. Tawr. Gub. Ziem. Upr. Symferopol; 82) Nastawlenie dla pieresyłki wrednych w sielskom choziajstwie nasiekomych i drugich żywotnych. Wyd. Tawr. Gub. Ziem. Upr. Symferopol; 83) O ługowom motylkie (*Eurycreon sticticalis* L.). „Zapiski Symf. Wydz. I. R. O. S.” zes. XXIX. (czerwiec-wrzesień) Symferopol; 84) Ob organizacji ochrany polej i sadow od wreditielej. Odczyt na Moskiewskim Zjeździe działaczy udzielania pomocy agronomicznej. „Choziain” nr. 23 oraz w „Trudach Sjezda”. Moskwa; 85) Wrednyja żywotnyja i rastienia w Tawriczeskoj gubernii po nabludieniam 1900 goda s ukazaniem mier borby. Rok VIII. Wyd. Tawr. Gub. Ziem. Upr. Broszura. Symferopol. (Uwaga: *Brachycolus Korotnewi* Mordw. *Agrotis obesa* B. var *scytha* Alph., *Cledeobia moldavica* Esp., *Rhynhites Bacchus* L. z *Monilia fructigena*, *Zabrus gibbus* L.); 86) O tripsach, żiwuszczich na winogradnoj łozie. „Wiestnik Winodielia”, nr. 12. (Uwaga: *Drepanothrips viticola* Mokrzec. i inni) Odessa; 87) Wiszniewaja mucha (*Spilographa Cerasi* L.) „Promysz. Sad. Ogor.” nr. 47, Charkow. 1902. 88) Ługowoj motylek (*Pblyctaenodes sticticalis* L.). Jego żyzń i miery borby s nim. „Trudy Biuro po entomologii”, t. III. nr. 6. Wyd. Departamentu Rolnictwa. Petersburg; 89) Jabłonnaja ogniewka. Biologja i zwalczanie. (*Choreutis parialis* Cl.) „Prakt. Sadow. i Ogor.” nr. 15 i 16. Charkow; 90) O pachuczich i jadowitych wieszczestwach upotreblajemych dla borby s wrednymi nasiekomyi. „Płodowodstwo” nr. 8. Petersburg; 91) W intieresach ochrany sadow i winogradnikow ot wrednych nasiekomych i gribnych bolezniej „Krim. Wiestn.” nr. 219, 226 i 229. Sewastopol; 92) Ugrożajut-li nam massy ługowogo motylka? Tamże, nr. 186. Sewastopol; 93) Naturgeschichte der *Cledeobia moldavica* Esp. „Allg. Zeitsch. f. Entomologie”. nr. 4/5; 94) O massowom pojavlenii gusienic *Lithocolletis populifoliella* Tr. i niekotorych drugich baboczках w okriestnostiach g. Charkowa. „Trudy Obszcz. Isp. Priir. pri Charkow. Uniwers.” t. XXXVI. Charkow; 95) Czto takoje džepsin i poczemu jego rekomendujut entomologi? „Wiestn. Sacharn. Promyszl.” nr. 41 i 42 Kijów; 96) Jabłocznaja płodożorka (*Carpocapsa pomonella* L.). Historja naturalna zwójki owocówki, zna-

czenie jej w ogrodnictwie oraz sposoby zwalczania. Wyd. Sinani, Symferopol; 97) Primienienie chłoristago baria dla borby s gusienicami w sadach i na polach. „Listok dla borby s bolezni. i powrežd. kult. i dikorast. polezn. rast.” Październik nr. 10. Petersburg; 98) O niekotorych nowych ili małoizwiestnych wreditielach sielskochoziajstwiennykh kultur na jugie Rossii. „Choziajn” nr. 44. Moskwa. (Uwaga: *Crambus luteellus* Schiff., *Cephus tabidus* F., *Anarsia lineatella* Zell., *Sphaerotheca mors uvae* i inn.); 99) Entomologiczeskij kalendar dla sadowodow. Nakł. Sinani. Symferopol; 100) K woprosu o primienienii denaturalizowannago tabaka dla sielskochoziajstwiennykh celej. Sprawozdanie dla Departamentu rolnictwa. Wyd. Taur. Gub. Ziem. Upr. Symferopol; 101) Otczet o dziejatielnosti Gubernskago Entomologa Tawriczeskago Ziemstwa za 1902 god. Rok X. „Otcz. o diejat. Gub. Ziem. Upr.” oraz oddzielna broszura. Symferopol; 102) Spisok pieczatnykh trudow S. A. Mokrzeckago po prikladnoj entomologii za pieriod wremieni s 1892 g. po 1902 g. Dodatek do sprawozd. z dzialalności Gub. Ziem. entomologa za 1902 rok. Symferopol; 103) Wrednyja nasiekomyja i drugije wragi sielskago choziajstwa w 1901 g. „Obzor tiekuszczej sielsko-choziajstw. statistiki” za 1901 r. Symferopol; 1903. 104) Otczet po Jestiestwienno-istoriczeskomu Muzeju Tawricz. Gub. Ziem. za 1902 g. Rok. III. Symferopol; 105) Otczet o diejatielnosti Gub. Entomologa Tawricz. Ziem. za 1903 g. Rok XI. Symferopol; 106) Otczet po Jestiestwienno-istoriczeskomu Muzeju Tawr. Gub. Ziem. za 1903 g. Rok IV. Symferopol; 107) *Tryptocera (Gymnopareia) pomonella* wspólnie ze Schnablem sp. nov. ♀ (*Diptera, Muscidae*). Revue Russe d'Ent. T. III, nr. 3—4, Petersburg; 108) Über die Anwendung des Chlorbarium gegen schädliche Insekten in den Gärten und Feldern. Zeitschrift für Pflanzenkrankheiten. 1903. Bd. XII. Stuttgart; 109) O nowom metodie leczenia i pitania dierewjew. Prot. posiedz. Petersb. Obszcz. Jestiestwoispytatielej. Petersburg; 110) Korojed w krimskich sadach i borba s nim. „Zapiski Symf. Wydz. Imp. R. Obszcz. Sadow”. Symferopol; 111) O kulture szafrana w Krymu „Zapiski Obszcz. sielsk. choz. już. Rossii”, nr. 1. Odessa; 112) Über die innere Therapie der Pflanzen. Zeitschrift für Pflanzenkrankheiten, Band XIII, Heft 6, Stuttgart; 113) Spisok nasiekomych i drugich bezpozwonocznykh, najdiennykh na wino-

gradnoj łożie w Jewr. Ros. i na Kawkazie. Wyd. Dep. Ziemled. Petersburg. 1904. 114) Otczet o diejatielnosti Gub. entomologa Tawr. Ziem. za 1904 g. Rok XII. Wyd. Tawr. Gub. Ziem. Upr. Symferopol; 115) K woprosu o wniekorniewom pitanii. „Ziemled. Gazieta”. nr. 9—14, oraz odbitka. Petersburg; 116) Zona i gołownia na chlebach i miery borby s etimi bolezniami. „Wiestnik Tawricz. Ziemstwa” nr. 16—17. Symferopol; 117) Napadienie czerwiej na winogradniki. Tamże 10—11. Symferopol; 118) (wspólnie z Mierkułowem) Otczet po Jest.-Ist. Muzieju Tawr. Gub. Ziem. za 1904 g. Symferopol; 119) A cure for chlorosis. „The Gardner’s Chronicle”. January 16. London; 120) O wnutrenniej terapii i wniekorniewom pitanii rastienij. Wyciąg z „Otcz. o diejat. Gub. Entomologa Tawr. Ziem. za 1904 g.” „Choziain”. Moskwa; 121) Otczet o diejatielnosti Gub. Entomologa Tawr. Gub. Ziem. za 1905 g. Rok XIII. Symferopol; 122) Samosud w naukie. Symferopol 1905. To samo „Lesnoj Żurnał” p. t. „Po powodu etc...”; 123) Wiestnik inostrannoj literatury o wreditielach winogradnoj łoży. „Wiestn. Winod.” 1905. Odessa; 124) Über eine unerforschte Krankheit „Kara-muck” auf dem Weinstocke in der Krim. „Zeitschrift für Pflanzenkrankheiten”. 1905. Stuttgart; 125) (wspólnie z Głazunowem) Nowyj metod kultury płodowych i lesnych dierewjew N. M. Stringfellow’a. Symferopol; 126) (wspólnie z Mierkułowem) Otczet po Jestiestw.-Ist. Muz. Tawr. Gub. Ziem. za 1905 g. Symferopol; 127) Obzor inostrannoj literatury po bolezniam płodowych dierewjew. „Zapiski Symf. Wydz. I. R. Ob. Sadow.” nr. 42—44. Symferopol; 128) K woprosu o miedonosnych rastieniach w Krymu. Tamże nr. 45. Symferopol. 1906. 129) Obzor inostrannoj literatury o wreditielach winogradnoj łoży. „Wiestn. Winodielia” Odessa; 130) O morszczinistom zabołonnikie (*Scolytus rugulosus* Ratzeb.). „Sadowod” nr. 7—8. Rostow n/D.; 131) Otczet o diejatielnosti Gub. Entomologa. Tawricz. Ziem. za 1906 g. Rok XIV. Symferopol; 132) (wspólnie z Mierkułowem) Otczet po Jest.-ist. Muz. Tawricz. Gub. Ziem. za 1906 g. Rok VII. Symferopol; 133) O mramornom i wołosatom chruszczach „Wiestn. Winod.” nr. 2—3. Odessa; 134) Jabłonnaja mol. (*Hypomeula malinella* Zell.) i borba s nieju. „Sadowod”, nr. 2 i 3 Rostow n/D.; 135) Beitrag zur Kenntniss der Lebensweise von *Syntomaspis pubescens* Först (*druparum* [Boh.] Thoms).

(Hymenoptera. Chalcididae) Zeitsch. f. wiss. Insektenbiologie, Band V, Heft 12. Berlin. 1907. 136) Massowyje pierelety baboczki mnogocwietnicy (*Vanessa polychloros* L.) „Choziajstwo” nr. 30. Kijów; 137) O nieparnom korojedzie (*Xyleborus dispar* F.) w sadach. „Zap. Symf. Wydz. I. O. Sad.” Symferopol; 138) O czerwiecach ili szczytowych tlach. II. Miery borby s czerwiecami. „Sadowod” nr. 5—6. Rostow n/D. (Uwaga: *Mytilaspis pomorum* Sign., *Diaspis fallax* Horv. i *Aspidiotus ostraciformis* Curt.); 139) Jabłonnaja mol (*Hyponomeuta malinella* Zell.) jeja żyźń i miery borby s nieju; 140) O gruszewom pililszczkie (*Hopllocampa brevis* Klug); 141) Pszenicznaja nematoda ili ugrica (*Tylenchus devastatrix* Kühn.) na chlebach bliz Kierczy. „Choziajstwo”. Kijów; 142) Naturgeschichte der Halmeule (*Tapinostola muscosa* Hb.). „Zeitschr. f. wiss. Insektenbiologie”. Bd. 3. Berlin; 143) O gibieli jabłoń w Krymu ot tak naz. „ożoga kory”. „Sadowod”, kwiecień-maj. Rostow n/D.; 144) O niebchodimosti organizacii opytno-pokazatielnoj stancii w Krymu. „Płodowodstwo”, styczeń. Petersburg; 145) Biologiczeskij Institiut sielskago choziajstwa w Dahlemie bliz Berlina. „Sielskij choziain”. Petersburg; 146) Ob organizacii mier borby s tureckim skosarem (*Otiorrhynchus turca*) w Abrau Diurso bliz Noworossijska. „Wiestn. Winodiel.” Odessa; 147) Ob ochranie sadow i winogradnikow w Krymu ot wreditielej i bolezniej. „Płodowodstwo”, sierpień, Petersburg; 148) O powieżdzeniach siejancew listwiennych dierewjew liczynkami *Gryllus campestris* L. w Bierdiańskom lesniczestwie „Wiestnik Sadowodstwa”. t.I. Petersburg. 1908. 149) Wragi i boleznii kulturnych rastienij w Tawriczeskoj gub. w 1908 g. sukazaniem mier borby. „Otcz. o diejał. Gub. Ent. Tawr Ziem. za 1908 g.” Rok XVI. Symferopol; 150) Wrednyja nasiekomyja i boleznii rastienij, nabludawszyjasia w Tawr. Gub. za 1907 g. Symferopol; 151) Otczet po Jestiestw.-ist. Muzieju Tawricz. Gub. Ziem. za 1907 g. Symferopol; 152) To samo za 1908 r. Symferopol; 153) O polewom sliźniakie (*Limax agrestis* L.). „Nuždy dierewni” Petersburg; 154) O wiesiennich mierach borby s tureckim skosarem. „Wiestnik Winod.” Odessa; 155) O turkiestanskom płodowodstwie. „Zap. Symf. Wydz. I. R. Obszcz. Sad.” listopad. Symferopol; 156) Obiezzarażywanie ukoreniwszychsia winogradnych łoz i płodowych dierewjew (odymianie). Tamże, grudzień.

Symferopol. 1909. 157) K woprosu o rastworimój parížskoj ziele-
leni. „Progressiw. Sadow. i Ogorod.“ nr. 22. Petersburg; 158) Płodowyje sady Kryma w proszedzsem i nastojaszczem. Wyciąg
z „Zap. I. R. Ob. Sad.“ nr. 91. Symferopol; 159) O karbolineu-
mie i jego znaczenii w sadowodstwie. „Sad i ogorod“, luty,
Moskwa; 160) Dosadnaja oszybka w ochotniczjich prawilah.
„Krym. Wiestn.“ 14 stycznia. Sewastopol; 161) Pamiati Czarlsa
Darwina. „Južnyja Wiedomosti“ 12—13 marca. Symferopol; 162)
Nowyj nasos „Tawrida“. „Progr. Sad. i Ogor.“ nr. 32. Petersburg;
163) Opyt dezinfekcii winogradnoj łozy ot fiłłoksery pri pomoszci
parow sinilnoj kisłoty (fumigacii). „Zap. Symf. Wydz. R. Ob. Sad.“
nr. 99. Symferopol. 1910. 164) Wrednyja nasiekomyja i bolezni
rastienij w Tawricz. gub. w 1909 g. Symferopol; 165) Otczet po
Jestiewstw.-Ist. Muzieju Tawricz. Gub. Ziem. za 1909 g. Symferopol;
166) Tablica sostawow (insekticidow i fungicidow), upotreblaje-
mych dla leczenia rastienij. Symferopol; 167) Ob opryskiwanii
płodowych dierewjew myszjakowistymi preparatami woobszce
i myszjakowistoj izwiestju w czastnosti. „Zap. Symf. Wydz. R.
Ob. Sad. Symferopol; 168) Nowyja dannyja po wniekorniewomu
pitaniu. „Dniewnik XII Sjezda Russ. Jestiestwo-ispytatielej i Wra-
czej“, nr. 10. Moskwa; 169) Znaczenie i celesoobraznost' primie-
nienia obmazki dierewjew izwiestkowym rastworom. „Zap. Symf.
Wydz. I. R. Ob. Sad.“, luty, zesz. 101. Symferopol; 170) Kwassia,
jeja swojstwa i primienienie w borbie s nasiekomyimi. Tamże, mar-
zecz, zesz. 102. Symferopol; 171) Wrednyja nasiekomyja i bolezni,
nabludajemyja w sadowodstwie i winogradarstwie Tawr. gub. w tie-
czenii 1909 g. Tamże, kwiecień, zesz. 103. Symferopol; 172) Listo-
waja forma fiłłoksery w Bessarabii. „Wiestn. Winod.“, listopad.
Odessa. 1911. 173) Otczet po Jestiestw.-Ist. Muzieju Tawr,
Gub. Ziem. za 1910 g. Symferopol; 174) Ob opryskiwanii
płodowych dierewjew myszjakowistoj izwiestju. „Sielanin“, nr. 7.
Czernihów; 175) K woprosu o primienienii azurgrüna s celju
unicztożenia wrednych w sadowodstwie nasiekomych i leczenia
gribnych bolezniej. „Płodowodstwo“, nr. 8. Petersburg. 176) K post-
embryonalnomu razwitiu, *Isophya taurica* Br.-Watt. (*Orthoptera*,
Locustidae). „Zap. Krym. Obszcz. Jestiestw. i Lub. Prir.“ tom I.
Symferopol; 177) Kak borot'sia s wrednymi nasiekomyimi i grib-
nymi bolezniami w sadach. „Spraworocznik Tawr. Gub. na 1911 g.“

Symferopol; 178) Zoopark „Askania Nova” F. E. Falcfeina. „Krym. Wiestn.”, sierpień. Sewastopol; 179) Opyt dezynfekcii winogradnoj łoży pri pomoszczi parow sinilnoj kisłoty (fumigacii). „Trudy Sjezda Winogradarej i Winodiełow w Odessie”. Odessa. 1912. 180) O wrednoj dla chlebow gusienice stieblewoj sowki. Jekaterinosł. Gub. Ziemstwa. Jekaterinosław; 181) Uspiechi siel-sko-choziajstwiennoj entomologii w Rossii (za 25 lat). „Trudy Jest.-Ist. Muzieja”, t. I. Symferopol; 182) Archeologia i Jestiestwo-znanie. „Izwestia Tawr. uczen. Arch. Kom.” Mowa jubileuszowa. Symferopol; 183) (wspólnie ze Szczegolewem) Wrednyja nasiekomyja i boleznj rastienij, nabludawszyjasia w Tawr. Gub. w 1910 g. Symferopol; 184) (wspólnie z Janatą) Otczet po Jest.-Ist. Muzieju Tawr. Gub. Ziem. za 1911 g. Rok XII. Symferopol; 185) Kalendar za borba s wrednitie nasiekomi po owoszcznitie d’rweta, łożiata, razsadnicitie i dr. Tłómaczenie z III ros. wyd. A. Markowicza. Wyd. Chr. Ołczew, Sofia. 1913. 186) Obzor bolezniej i wreditielej, nabludawszychsia w sadach Tawr. gub. w tieczeni 1912 g. „Sadowod”. nr. 1. Rostow n/D; 187) Jabłonnaja mol (*Hyponomeuta malinella* Zell). Sinani, Symferopol; 188) Entomologiczeskij kalendar dla sadowodow. Symferopol; 189) Fauna Kryma. Oczerk. Odbitka z „Krym. Pu-tiewoditiel”. Symferopol; 190) (wspólnie ze Szczegolewem) Wrednyja nasiekomyja i boleznj rastienij, nabludawszyjasia w Tawr. gub. w 1912 g. „Trudy Jest.-Ist. Muz. Tawr. Gub. Ziem.” t. II. Symferopol; 191) (wspólnie z Janatą) Otczet po Jestiestw.-Istor. Muzieju Tawr. Gub. Ziem. za 1912 g. Rok XIII. Symferopol. 1914. 192) Wrednyja nasiekomyja i boleznj rastienij, nabludaw-szyjasia w Tawr. Gub. w tieczeni 1913 g. Symferopol; 193) To samo w sadach Kryma w 1913 g. „Sadowod” nr. 6. Rostow n/D; 194) O wrednoj dla chlebow gusienice stieblewoj sowki i o mierach borby s nieju. „Jugo-Wostocznyj Choziajn”, nr. 27 — 29, Rostow n/D. 1915. 195) Otczet po Jestiestw.-Ist. Muzieju Tawricz. Gub. Ziem. za 1914 g. Symferopol; 196) Rezultaty 20-letniej diejatielnosti entomologiczeskoj organizacii Tawricz. Gub. Ziem. w Simfieropole. „Trudy 1-go Wsierossijskago Sjezda Diejatielej po prikladnoj entomologii” w Kijowie. Kijów; 197) Filłoksera, jeja żyzn po nowym izsledowaniam, miery borby s nieju i sposoby dezynfekcii posadocznago materiała. Wyd. Tawrydsko-Jekaterynosławskiego

Komitetu Winnicznictwa i Winiarstwa. Symferopol; 198) Zaszczita sadow ot zamorozkow amerikanskimi obogrewatielami. „Zap. Symf. Wydz. Ros. Ob. Sadowodstwa” nr. 153. Symferopol 199) (wspólnie z Nizieńkowem) Probnij posiew kleszczewiny na Sałgirskej opytnej Stancii w 1915 g. Tamże nr. 153. Symferopol; 200) (wspólnie z Doiczem) Otczet po Jest.-Ist. Muzieju Tawricz. Gub. Ziem. za 1915 g. Symferopol; 201) (wspólnie z Braginą) Otczet Entomoł. Kabinietu Sałgirskej opytnej płodowodstw. Stancii za 1913—1914 g. Symferopol. 1916. 202) *Anthonomus pedicularius* L. „Płodowodstwo i Winogradarstwo”, czerwiec. Kiszyniew; 203) Sałgirszkaja Pomologiczeszkaja Stancija. Krótki zarys jej działalności za organizacyjne lata 1913—1915. Symferopol; 204) (wspólnie z Braginą) O laboratornom razwiedienii jajcejedow *Trichogramma semblidis* Aur. i *Tr. fasciatum* Perk. i tiempieraturnyje opyty nad nimi. „Zapiski Symf. Wydz. R. Ob. Sad.” Symferopol. 1917. 205) Josif Ałoizijewicz Porczinskij (Nekrolog). „Żurnał Prikładnoj Etnomologii.” t. I. nr. 1. Kijów; 206) (wspólnie z Doiczem) Otczet po Jestiestw.-Ist. Muz. Tawr. Gub. Ziem. za 1906 g. Symferopol. 1918. 207) (wspólnie z Doiczem) Otczet po Jestiestwienno-Istor. Muzieju Tawr. Gub. Ziem. za 1917 g. Symferopol; 208) Spisok boleje redkich rastienij, akklimatizirowannyh na dache A. A. Bertje Delagard w Jałtie. „Izweist. Tawr. uczenoj archiwnoj kommissii”. Symferopol. 1919. 209) (wspólnie z Grigorowiczem) Otczet o diejatielnosti Tawriczeskoj Naucznoj Associacii (Komitet Zjednoczonych Zakładów i Związków naukowych Gubernji Taurydzkiej) za 1917—18 g. Symferopol. 1921. 210) *Agrilus foveicollis* Mars. — as a cause of the decay of the culture of roses in Bulgaria. „Bull. of Entom. Research”. Vol. XI. London; 211) W'rchu biologiata niekoi nowi wreditieli po rožitie w B'łgaria (*Agrilus foveicollis* Mars., *A. coeruleus* Rossi (?) *viridis* Z. i *Syrista parreyssi* Spin.) „Trudy na B'łg. Trirodoispytatełno družestwo”. tom IX Sofia; 212) St'blenata żytna peperuda (*Oria* [*Tapinostola*] *musculosa* Hb.) „Zemledelje” XXV, kn. 12. Dekemwrij. Sofja; 213) Białata żyła ili tiutiunowia trips (*Thripstabaci* Lind.) „Tiutiun”. II, br. 31. 1 Dekemwri. Sofia. 1922. 214) Tiutiunowia molec (*Ephestia elutella* Hb.) „Tiutiun”, 15 stycznia. Sofia; 215) Liwadnata peperuda (*Phlyctaenodes sticticalis* L.) i merkite za borba s nieja. „Zemledelje”, XXVI, kn. 4. Aprił. Sofia; 216) Ważniejsze zadania ochrony lasu polskiego. „Las

Polski". Rok II, nr. 9, Warszawa. 1923. 217) Über den Parasitismus von Fliegen (*Diptera*) im Körper von Landschnecken. „Zeitsch. f. wiss. Insektenbiologie.“ Band XVIII, maj, Berlin; 218) W obronie lasu przed kornikiem. „Las Polski” nr. 3, marzec, Warszawa; 219) Z biologji błyszczki Gammy (*Phytometra* [*Plusia*] *gamma* L.). „Polskie Pismo Entom.” t. II, zesz. 2. Lwów. (Biologisches über *Phytometra* [*Plusia*] *Gamma* L. Ibid.; 220) Sprawozdanie z walki z kornikiem (*Ips typographus* L.) w Puszczy Białowieckiej. „Las Polski”, nr. 9—10, Warszawa; 221) Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego. Sprawozdanie z działalności zakładów ochrony lasu i entomologii w Skierniewicach. Rok I. 1922—23. Wyd. Zakładów. Skierniewice. 1925. 222) Walka z kornikiem w polskich Tatrach. Kwartalnik „Choroby i szkodniki roślin”, nr. 1, Warszawa; 223) W sprawie badań nad muchami zbożowemi. „Gazeta Rolnicza”, nr. 19, Warszawa; 224) *Xyletinus* (*Lasioderma*) *serricornis* F. Sigarnyj żuczek, Zigarrenkäfer, Cigarettebeetle, w Bułgarii. „Izw. na B'lgarskoto Entomologiczno D-wo”. Kniga II. Sofia; 225) Entomologja na XII Międzynarodowym Kongresie Rolniczym w Warszawie. Kwart. „Choroby i Szk. Rośl.”, nr. 3, Warszawa; 226) Polsko-czechosłowacka konferencja w sprawie zwalczania kornika w Tatrach. Tamże nr. 3, Warszawa; 227) Krótkie wskazówki, dotyczące przesyłania owadów szkodliwych dla ich zbadania. Wyd. Zakładu Ochrony Lasu i Entomologii. Skierniewice. 1926. 228) Próby tępienia szkodników leśnych zapomocą gazów i proszków trujących. „Las Polski”, r. IV, nr. 1, Warszawa; 229) La Difesa dei boschi contro gli Insetti forestali dannosi e la sua organizzazione internazionale. Ist. Intern. d'Agricoltura. Congr. Int. di Selvicoltura, nr. 135, Roma; 230) Walka ze szkodnikami zapomocą samolotów oraz świec gazowych „Polskie Pismo Ent.” t. IV, zesz. 4, Lwów; 231) O międzynarodowej organizacji ochrony lasu od szkodliwych owadów. „Choroby i szkodniki roślin”, nr. 1, Warszawa; 232) Sur les espèces principales du genre *Eurygaster* (Hém. Hét.), nuisibles au blé. „Polskie Pis. Ent.”, r. V, zesz. 1—2, Lwów. 1927. 233) Rapport de M. le professeur S. Mokrzecki, de l'Ecole Principale d'Agriculture à Varsovie, président de la Société Polonaise des Entomologistes. Commis. Int. d'Agric., XII Congrès Int. d'Agriculture. II vol., Warszawa.

Orłowski Witold Eugenjusz urodził się w Norwidpolu, gub. Mińskiej, d. 6 lutego 1874 r. Po ukończeniu ze złotym medalem drugiego gimnazjum w Wilnie wstąpił w r. 1891 do Cesarskiej Wojskowo-Medycznej Akademji w Petersburgu, którą ukończył w r. 1896 z odznaczeniem (*medicus cum eximia laude*). Do r. 1907 pracował w Szpitalnej Klinice Terapeutycznej Akademji, początkowo jako ordynator nieetatowy, zaś od r. 1900 jako zarządzający żeńskim oddziałem kliniki ze zlecenia Dyrektora tej kliniki prof. Pasternackiego. W r. 1900 otrzymał stopień doktora medycyny. W r. 1903 został wybrany docentem prywatnym Akademji w zakresie medycyny wewnętrznej. Na mocy wyboru 30 maja 1906 przez Wydział Lekarski, a 2 listopada tegoż roku przez Radę Uniwersytecką został mianowany 15 marca 1907 r. profesorem nadzwyczajnym dżagnostyki lekarskiej z kliniką propedeutyczną w Uniw. Kazańskim. Dn. 29 marca 1912 r. został obrany przez Wydział Lekarski, a 29 kwietnia przez Radę Uniw. Kazańskiego na katedrę Szpitalnej Kliniki Terapeutycznej tegoż Uniwersytetu. Tegoż dnia mianowany na tę katedrę profesorem i Dyrektorem Kliniki. 5 lutego 1913 r. został mianowany zwyczajnym profesorem tejże katedry, na której pozostawał aż do dobrowolnego jej zrzeczenia się w dn. 1 października 1919 r., wobec powołania do Krakowa. 31 stycznia 1908 r. był wybrany pierwszym honorowym członkiem Polskiego Związku Lekarzy i Przyrodników w Petersburgu. Od początku był rzeczywistym członkiem Tow. internistów polskich, dożywotnim — Tow. Kursów Naukowych w Warszawie, członkiem rzeczywistym Biblioteki Publicznej w Warszawie, był członkiem Uniw. Ludowego Polskiej Macierzy Szkolnej w Warszawie. Od marca 1917 do 9 września 1918 r., kiedy był zmuszony opuścić Kazań, pozostając profesorem i dyrektorem Szpitalnej Kliniki Terapeutycznej w Uniw. Kazańskim, był naczelnym lekarzem Kazańskiego Gubernjalnego Szpitala Ziemskiego oraz prezesem Rady lekarzy Kazańskiego Gubernjalnego Ziemstwa. W r. 1918 został wybrany członkiem Kazańskiej Ziemskiej Uprawy i miał powierzoną sobie opiekę nad ziemską medycyną. W r. 1917 wspólnie z gronem lekarzy założył pismo naukowe: „Polski Miesięcznik Lekarski”. W r. 1918 wykładał w Kazaniu na kursach dla lekarzy, zorganizowanych przy Uniwersytecie Kazańskim — „Najnowsze zdobycze w dziedzinie chorób nerek”.

Przez okres pobytu w Kazaniu był członkiem Rosyjskiego Tow. Balneologicznego w Piatigorsku, Tow. lekarzy, praktykujących na Kaukazkich wodach mineralnych, Tow. lekarzy przy Uniw. Kazańskim, Tow. neurologicznego w Kazaniu, Tow. Zjazdów internistów rosyjskich, Wszechrosyjskiej Ligi dla walki z gruźlicą, Tow. walki ze śmiertelnością dzieci, Tow. Uniwersytetu Ludowego w Kazaniu, członkiem stałej Rady Tow. Zjazdów internistów rosyjskich, a w r. 1908 — wiceprezesem Tow. lekarzy przy Uniw. Kazańskim. Stałe pracował w Zarządzie miejscowego polskiego Tow. dobroczynności, jako placówki społecznej. W okresie wojny połączył wszystkie organizacje polskie w Kazaniu, stwarzając Radę organizacji polskich, na której czele stanął z wyboru. 9 września 1918 r. opuścił Kazań i jako profesor Uniw. Kazańskiego został czasowo przydzielony do Uniw. Tomskiego na Syberji. W sierpniu 1919 r. przeniósł się do Irkucka na Syberji dla zorganizowania klinik, powstającego w Uniw. Irkuckim Wydziału Lekarskiego, oraz dla zorganizowania i zarządzania oddziałem terapeutycznym klinicznego szpitala Czerwonego Krzyża. Tę pracę prowadził do 19 stycznia 1920 roku, poczem udał się do Polski na skutek otrzymanej dn. 9 września 1920 r. od rządu polskiego wiadomości o powołaniu na katedrę kliniki medycznej w Uniw. Jagiellońskim. Profesorem katedry kliniki medycznej w Uniw. Jagiellońskim oraz jej Dyrektorem został mianowany na mocy przedstawienia przez wydział Lekarski 12 czerwca 1919 r. z ważnością od 1 października tegoż roku. Dn. 12 czerwca 1920 r. na pierwszym zjeździe Akademji Nauk Lekarskich w Warszawie, zwołanym przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, został wybrany czynnym członkiem Akademji. Po przybyciu do Krakowa oddał się, oprócz pracy dydaktycznej, organizacji kliniki medycznej, zrujnowanej w znacznej mierze podczas wojny. Zorganizował również Krakowskie Koło internistów polskich. Podczas pobytu w Krakowie był członkiem Krakowskiego Tow. Lekarskiego, wydziału Polskiego Tow. Balneologicznego, Tow. Polsko-Francuskiego, przewodniczącym sekcji lekarskiej Zarządu Oddziału związku harcerstwa polskiego w Krakowie. Od 1922 do 1925 r. był członkiem Krakowskiej Izby Lekarskiej. W r. 1925 zorganizował I ogólnopolski Zjazd przeciwgruźliczy w Krakowie (16 i 17 maja) oraz IV Zjazd lekarzy i działaczy sanitarnych miejskich w Krakowie (d. 18 i 19 maja).

Dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 19/IX 1925 r. mianowany został profesorem dżagnostyki i ogólnej terapii chorób wewnętrznych w Uniw. Warszawskim, na skutek wyboru przez Wydział Lekarski tego Uniw. dn. 29/V 1925 r. primo et unico loco. Wkrótce zaś, dn. 27 września 1927 r., mianowany prof. zwyczajnym patologji i szczegółowej terapii chorób wewnętrznych w tymże Uniw. Jest członkiem honorowym Tow. Lekarskiego Wileńskiego, Częstochowskiego, Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, członkiem założycielem Muzeum etnograficznego w Krakowie, dożywotnim członkiem Komitetu Wykonawczego Zjazdów lekarzy i działaczy sanitarnych miejskich, przewodniczącym Głównego Zarządu Tow. Internistów Polskich, wiceprezesem Tow. przeciwgruźliczego Warszawskiego, członkiem Polskiego Związku Przeciwgruźliczego, Tow. Lekarskiego Warszawskiego, membre titulaire du Conseil de l'Union internationale contre la tuberculose, członkiem Congrès Français de Médecine oraz Comité international de Patronage de la Clinique - Manufacture Internationale pour tuberculeux chirurgicaux indigents à Leysin. Od 1928 r. jest redaktorem Polskiego Archiwum medycyny wewnętrznej, członkiem komitetów redakcyjnych czasopism polskich „Gruźlica” i „Nowiny Lekarskie”, włoskiego „Terapia contemporanea” oraz hiszpańskiego „Laboratorio”. Był prezesem VI i VII Zjazdów Tow. Internistów polskich, w r. 1928 wiceprezesem Tow. Lekarskiego Warszawskiego, od r. 1925 jest wiceprezesem Komitetu Wykonawczego Zjazdów lekarzy i działaczy sanitarnych miejskich, od r. 1929 jest członkiem Rady Lekarskiej Kasy Chorych m. Warszawy.

Ogłosił drukiem prace następujące:

1) Lekcji po czastnoj patologji i terapii wnutrennich bolezniej prof. d-ra Niła Iwanowicza Sokołowa. Petersburg 1894 r. (razem z Zenonem i Mieczysławem Orłowskimi) pod redakcją doc. Konrada Wagnera; 2) K woprosu o bakterycidnych i raztworjajuszczych moczewuju kislotu swojstwach urotropina i terapeuticeskom jego primienienji pri cistitach. Rozprawa na stopień doktora medycyny, Petersburg, 1900 r.; 3) O bakterjobózczem działaniu urotropiny i jej zastosowaniu przy nieżycie pęcherza moczowego. Gazeta Lekarska 1900, nr. 12—13; 4) Porównawcze badania nad wartością piperazyny Scheringa, lizydyny, uricedyny, urotropiny i dwuwęglanu sodowego w skazie moczanowej. Prze-

gląd Lekarski 1900, nr. 17; 5) Mocznica w świetle badań współczesnych. Gazeta Lekarska 1900, nr. 22; 6) Samozatrucie jako czynnik etiologiczny w patologii chorób wewnętrznych. Przegląd Lekarski 1900, nr. 29—31; 7) Zdrojowiska lecznicze północnego Kaukazu. Przegląd Lekarski 1900, nr. 44—45; 8) Sowremiennoje sostojanie uczenija o roli autointoksikacji w patologii wnutrennich bolezniej. Russkij Archiw patologii, kliniczeskoj mediciny i bakteriołogii. Petersburg, 1900, t. X, wrzesień; 9) Nowyja naprawlenija w izuczenji uremji. Izwiestija Impieratorskoj Wojenno-Miedicinskoj Akadiemji 1900, t. I, grudzień; 10) Die vergleichenden Untersuchungen der Werte des Piperazins, Lysidins, Uricedins, Urotropins und Soda bei der harnsauren Diathese. Zeitschrift für klin. Medizin 1900, t. XL, z. 3—4; 11) K woprosu o szczołoczności krwi. Wracz 1901, Nr. 11; 12) Przyczynek do nauki o zasadowości krwi. Przegląd Lekarski 1901, nr. 18; 13) Samozatrucie ustroju kwasami jako czynnik etiologiczny w patologii chorób wewnętrznych ze szczególnem uwzględnieniem mocznicy. Przegląd Lekarski 1901, nr. 29—30; 14) Znaczenije wo wnutrenniej patologii i osobienno w proischoźdienji moczekrowija uczenija o samootrawlenji tieła kisłotami. Wracz 1901, nr. 30; 15) Szczołoczność krwi pri fizjologiczeskich i patologiczeskich usłowijach. Wracz 1901, nr. 39—40; 16) K biologii krwi. Wracz 1901, nr. 43; 17) Kriticzeskija zamietki po powodu knigi Boasa: Diagnostika i tierapija kiszok. Wracz 1901, nr. 48; 18) Obzor rabot po pischewaritielnym organam za 1899 god. Izwiestija Impieratorskoj Wojenno-Miedicinskoj Akadiemji 1901, t. III, nr. 1; 19) Zasadowość krwi w stanach fizjologicznych i patologicznych ustroju. Przegląd Lekarski 1902, nr. 1—3; 20) K kazuistiki soobszczenij mieźdu aortoj i legocznoj artieriej. Russkij Wracz 1902, nr. 46; 21) Przypadek niezwykłego połączenia tętnicy głównej z tętnicą płucną. Przegląd Lekarski 1902, nr. 16—18; 22) Protokóły posiedzeń Koła Lekarzy Polaków w Petersburgu. Przegląd Lekarski 1902; 23) Ein Beitrag zur Frage über die Blutalkalescenz. Zentralblatt für Stoffwechsel- und Verdauungskrankheiten 1902, nr. 2; 24) Über die Autointoxication des Organismus mit Sauren als aetiologisches Moment in der Pathologie der inneren Krankheiten mit besonderer Berücksichtigung der Urämie. Zentralblatt für Stoffwechsel-

und Verdauungskrankheiten 1902, nr. 5; 25) Nowyja danyja w uczenji o szczołoczności krwi. Russkij Wracz 1902, nr. 46; 26) Obzor rabot po piszczewaritielnym organam za 1900 god. Izwestija Impieratorskoj Wojenno-Miedicinskoj Akadiemji 1902, t. IV, nr. 1; 27) Alcalité du sang dans les états physiologiques et pathologiques de l'organisme. Archives polonaises des sciences biologiques et médicales 1902; 28) Dalsze badania, dotyczące zasadowości krwi. Przegląd Lekarski 1903, nr. 5; 29) K razoznawaniu kataralnych form wospalenija poczczecznych łochanok. Russkij Wracz 1903, nr. 8—9 (razem z dr. Fawickim); 30) Przyczynek do nauki o postępującej niedokrewności złośliwej, wywołanej bruzdogłowcem szerokim i o t. zw. szmerach z niedokrewności. Przegląd Lekarski 1903, nr. 11—13; 31) Szczołoczność krwi pri sostojanijach leukocitoza i pri zarażenijach. Russkij Wracz 1903, nr. 14; 32) W sprawie rozpoznawania nieżyłowego zapalenia miedniczek nerkowych. Przegląd Lekarski 1903, nr. 20—22 (razem z dr. Fawickim); 33) Essentuki. Leczebnyj sezon 1902 goda. Russkij Wracz 1903, nr. 17—20 i 22—24 (razem ze Sztangiem i Gomolickim); 34) K uczeniju o glistnom złokaczestwiennom narastajuszczem małokrowji i o tak naz. małokrownych sierdiecznych szumach. Russkij Wracz 1903, nr. 22—23; 35) Iz klinicznych nabludienij nad tieczenijem diabeticzeskoj komy. Russkij Wracz 1903, nr. 30; 36) Zasadowość krwi w stanach leukocytozy i w zakażeniach. Przegląd Lekarski 1903, nr. 32; 37) Ein Beitrag zur Frage der Alkalescenz des Blutes. Deutsche Med. Woch. 1903, nr. 34; 38) Nieskolko zamieczanij po powodu stati pr. doc. Włajewa: „Dalniejszyja izsledowanija i nabludienija otnositelno proischożdienija i syworotocznaho leczenija złokaczestwiennyh opucholej. Wraczebnaja Gazieta 1903, nr. 47 (razem z Fawickim); 39) Jeszczo nieskolko zamieczanij po powodu otwieta pr. doc. Włajewa (Wraczebnaja Gazieta nr. 48—49) na naszi zamieczanija (Wraczebnaja Gazieta nr. 47), kasajuszczijasja jego stati, pomieszczonoj wo Wraczebnoj Gazietie nr. 40—43. Wraczebnaja Gazieta 1903, nr. 51 (razem z Fawickim); 40) Obzor rabot po piszczewaritielnym organam za 1901 god. Izwestija Impieratorskoj Wojenno-Miedicinskoj Akadiemji 1903, t. VI, nr. 1; 41) Spostrzeżenia kliniczne nad przebiegiem śpiączki cukrzyczej. Przegląd Lekarski 1904, nr. 2; 42) Prof. Wołkow. Kliniczeskije

etjudy. Ocena. Russkij Wracz 1904, nr. 11; 43) Prof. Krawkow. Osnowy farmakologii, część I. Ocena. Russkij Wracz 1904, nr. 19; 44) Obzor rabot po pischzewaritielnym organam za 1902 god. Izwiestija Impieratorskoj Wojenno-Miedicinskoj Akadiemji 1904, t. VIII, z. 2—3; 45) Protokóły posiedzeń Koła Lekarzy Polaków w Petersburgu. Przegląd Lekarski 1904, nr. 4, 5, 18, 19, 22, 27, 29, 47 i 50; 46) Zapalenie miedniczek nerkowych podczas ciąży. Ginekologja 1905, nr. 4; 47) Pijelit kak osložnienie bieriemiennosti. Russkij Wracz 1905, nr. 18; 48) Protokóły posiedzeń Koła Lekarzy Polaków w Petersburgu. Przegląd Lekarski 1905, nr. 8, 15, 25, 26 i 37; 49) Prof. Krawkow. Osnowy farmakologii, część II. Ocena. Russkij Wracz 1905, nr. 49; 50) Obzor rabot po pischzewaritielnym organam za 1903 god. Izwiestija Impieratorskoj Wojenno-Miedicinskoj Akadiemji 1905, t. X, nr. 5; 51) Chłorystyj baryj kak sierdiecznoje sredstwo. Russkij Wracz 1906, nr. 6—9; 52) Chlorek baru jako środek sercowy. Przegląd Lekarski 1906, nr. 7—14; 53) Protokóły posiedzeń Koła Lekarzy Polaków w Petersburgu. Przegląd Lekarski 1906, nr. 12, 14, 16, 17, 18, 22, 25 i 52; 54) Schleip. Atlas der Blutkrankheiten. Ocena. Przegląd Lekarski 1907, nr. 4; 55) Protokóły posiedzeń Koła Lekarzy Polaków w Petersburgu. Przegląd Lekarski 1907, nr. 11, 16 i 22; 56) K postrojkie w Essentukach nowoj grazielleczebnicy. Russkij Wracz 1906, nr. 37; 57) Szereg referatów w Przeglądzie Lekarskim w latach 1902—1907 z dziedziny fizjologii, bakterjologii, ogólnej i szczególnej patologji chorób wewnętrznych. Przegląd Lekarski 1902 do 1907; 58) Schleip. Atlas der Blutkrankheiten. Russkij Wracz 1907, nr. 2; 59) Zadania i tory współczesnej djagnostyki chorób wewnętrznych. Przegląd Lekarski 1907, nr. 29—31, 33—35; 60) Zadaczi i naprawlenija sowremiennago uczenija o rozpoznawanji wnutriennich bolezniej. Russkij Wracz 1907, nr. 37—38; 61) Otczot o diejatielnosti obszczich sobranij Essentukskoj grupnoj administraczi w leczebnom siezonie 1906 goda. Russkij Wracz, 1907, nr. 36, 38—40; 62) K izsledowaniju czerwieobraznago otrostka. Russkij Wracz 1908, nr. 42; 63) Uwagi kliniczne dotyczące badania okolicy biodrowo-kątnicznej. Przegląd Lekarski 1908, nr. 50—52; 64) K izsledowaniju podwzdoszno-ślepokiszecznoj obłasti. Russkij Wracz 1909, nr. 15; 65) K proszczupywajemości

czewieobraznego otróstka. Russkij Wracz 1910, nr. 5; 66) K kliniczskomu izuczeniju tripsinooddielitelnoj funkcji podżełudocznoj żelezy. Russkij Wracz 1910, nr. 8—10; 67) W sprawie wyczuwalności wyrostka robaczkowego. Przegląd Lekarski 1910, nr. 44—45; 68) W sprawie badania klinicznego trypsynowydzielniczej czynności trzustki. Rocznik Lekarski 1910, t. II, nr. 1; 69) Rukowodztwo k kliniczskomu izsledowaniju moczi. Kazań, 1910; 70) Zur Untersuchung des Wurmfortsatzes. Zeitschrift für klinische Medizin, 1910, t. LXX; 71) K uczeniju o polycythaemia rubra. Russkij Wracz 1910, nr. 51; 72) Przyczynek do nauki o policythaemia rubra. Przegląd Lekarski 1911, nr. 1; 73) W sprawie pierwszeństwa co do badania objawu różnicy między ciepłotą wewnętrzną i zewnętrzną przy zapaleniu wyrostka robaczkowego. Lwowski Tygodnik Lekarski 1911, nr. 7; 74) Kilka słów o moim sposobie macania wyrostka robaczkowego i o objawie Rovsinga. Lwowski Tygodnik Lekarski 1911, nr. 9; 75) Drogowskazy djagnostyki schorzeń trzustki. Przegląd lekarski 1911, nr. 11—14; 76) Odpowiedź d-rowsi Marcinowi Salzerowi na jego uwagi, dotyczące mojej pracy p. t. „Drogowskazy djagnostyki schorzeń trzustki”. Przegląd Lekarski 1911, nr. 19; 77) Jeszcze kilka słów o objawie różnicy ciepłoty pod pachą i w odbytnicy przy zapaleniu wyrostka robaczkowego i o mojej metodzie badania wyrostka robaczkowego. Lwowski Tygodnik Lekarski 1911, nr. 19; 78) K uczeniju o rozpoznawaniu zabołewanij podżełudocznoj żelezy. Russkij Wracz 1911, nr. 23; 79) Kilka słów w odpowiedzi dr. Salzerowi na jego uwagi, umieszczone w nr. 21 Przeglądu Lekarskiego z r. 1911. Przegląd Lekarski, 1911, nr. 27; 80) Opukiwanie pograniczne jako metoda oznaczania dolnej granicy wątroby. Przegląd Lekarski 1911, nr. 28, zeszyt jubileuszowy; 81) Zur Palpierbarkeit des Wurmfortsatzes. Weitere Bemerkungen zur Untersuchung des Wurmfortsatzes anlässlich des Aufsatzes von dr. Rudnitzki „Über Palpation des Wurmfortsatzes”. Archiv für Verdauungskrankheiten, 1911, t. XVII; 82) K perkutornomu izsledowaniju pieczeni. Russkij Wracz 1912, nr. 20; 83) Contribution à l'étude de polycythaemia rubra. Le Progrès Médical 1912, nr. 10; 84) Contribution à l'exploration du foie au moyen de la percussion. La Presse Médicale 1912, nr. 62; 85) Zum klinischen Studium des Trypsinaabsonderungsfähigkeit des Pankreas. Zeitschrift für klinische Medizin 1912,

t. LXXVI; 86) K leczeniu burgoczatki legkich po sposobu spadienija legkich. Russkij Wracz 1913, nr. 22; 87) W sprawie leczenia gruźlicy płuc sztuczną odmą piersiową. Przegląd Lekarski 1913, nr. 26; 88) W sprawie patogenezy rzucawki opłucnej przy wytwarzaniu sztucznej odmy piersiowej. Przegląd Lekarski 1913, nr. 33—35; 89) K patogenezu plewralnoj eklampsji pri nałożenji izskustwiennago pnevmotoraksa. Tuberkuloz, 1913, nr. 9; 90) Zur perkutorischen Untersuchungsmethode der Leber. Archiv. für Verdauungskrankheiten, 1913, t. XIX; 91) W sprawie cholesterynemji. Gazeta Lekarska 1914, nr. 42—44; 92) W sprawie patogenezy choroby Hirschsprunga. Lekarz Wileński 1914, nr. 1—2; 93) K kliniczeskoj mietodikie koliczestwiennago opredielenija cholesteryna w krowianoj syworotkie, ekssudatach i transsudatach. Charkowskij Miedicinskij Żurnał 1914, listopad; 94) K leczeniu żółcznokamiennoj boleznj Essentukskimi mineralnymi wodami w Essentukach. Russkij Wracz 1914, nr. 51; 95) Trudy Hospitalnoj Terapewticzeskoj Kliniki Kazanskaho Uniwersiteta za 1912/13 i 1913/14 akademiceskije gody. Kazań, 1914; 96) Zur Pathogenese der pleuralen Eklampsie bei Anlegung eines künstlichen Pneumothorax. Beiträge zur Klinik der Tuberkulose, 1914, t. XXX; 97) Oceny prac naukowych d-rów Mielkich, Nikołajewa, Czeboksarowa, Gorjajewa, Fofanowa, Lubienieckiego, Wiszniewskiego, Zawadskaho, Swojechołowa, Kryłowa, Granstrema, Bołdyrewa i innych na zlecenie Wydziału Lekarskiego Uniw. Kazańskiego. Uczonyja Zapiski Impieratorskago Kazanskago Uniwersiteta 1907 do 1915; 98) Nieskolko zamieczanij po powodu otwieta Zawadskago na moj otzyw o jego rabotie: „Kliniczeskija nabludienija nad fosforom krowi”. Uczonyja Zapiski Impieratorskago Kazanskago Uniwersiteta 1915; 99) W sprawie różnicowego rozpoznawania siedziby obrzmień brzucha. Polski Miesięcznik Lekarski 1917, nr. 7; 100) Wzory historii choroby oraz badań laboratoryjnych, stosowanych w klinice chorób wewnętrznych Uniw. Jagiellońskiego. Kraków, 1921; 101) Rozpoznawanie siedziby guzów jamy brzusznej. Przegląd Lekarski 1921, nr. 5; 102) Normy żywienia chorych w klinikach Uniw. Jagiellońskiego w Krakowie. Kraków, 1922; 103) Leszczyński. Zarys farmakologii. Polska Gazeta Lekarska 1922, nr. 8; 104) Nowicki. O chorobie raka i jej zwalczaniu. Polska Gazeta Lekarska 1922, nr. 47;

- 105) Badania nad cholesterynemją. *Polskie Archiwum medycyny wewnętrznej* 1923, t. I., zesz. I; 106) Wzory historii choroby oraz badań laboratoryjnych, stosowanych w klinice medycznej Uniw. Jagiellońskiego. Wydanie II uzupełnione. Kraków, 1923; 107) (wspólnie z prof. Ciechanowskim) Sterling Okuniewski — Dur wysypkowy. *Wyd. II, Polska Gazeta Lekarska* 1923, nr. 30; 108) Note sur le traitement des verrues par la suggestion. *La Presse Médicale* 1923, nr. 56; 109) Prof. Pétren, Über Eiweissbeschränkung in der Behandlung des Diabetes gravis, 1923. *Polska Gazeta Lekarska* 1924, nr. 18/19; 110) Chiray et Lebon. Le tubage duodénal, 1924. *Polska Gazeta Lekarska* 1924, nr. 24; 111) Leppehne. Die Leberfunktionsprüfung, ihre Ergebnisse und ihre Methodik. 1923, *Polska Gazeta Lekarska* 1924, nr. 28; 112) Mondor et Lauret. Les ulcères perforés de l'estomac et du duodénum, Paris 1923, *Polska Gazeta Lekarska* 1924, nr. 41; 113) (wspólnie z doc. Nowaczyńskim) Prof. Walery Jaworski. 1849—1924, *Polskie Archiwum medycyny wewnętrznej* 1924, t. II, zesz. I; 114) Investigaciones sobre la colessterina. *Laboratorio*, 1924, Julio; 115) (razem z doc. Nowaczyńskim) Życie i zasługi naukowe ś. p. Walerego Jaworskiego. *Nowiny Lekarskie* 1925, nr. 2—3; 116) Walère Jaworski (1849—1924). *La Presse Médicale* 1925, nr. 4; 117) W sprawie badania wydzielniczej czynności żołądka u ludzi. *Polska Gazeta Lekarska* 1925, nr. 8; 118) La facultad de Medicina de la Universidad Polacca de Cracovia. *Laboratorio* 1925, Junio; 119) Biochemja w pracach ś. p. prof. K. Rzętkowskiego. *Polskie Archiwum medycyny wewnętrznej* 1925, t. III, z. 2. 120) (razem z d-rem H. Zawistowskim). Doc. Jan Nowaczyński. *Polskie Archiwum medycyny wewnętrznej* 1926, t. IV, zesz. 3; 121) Wpływ soków jarzynowych na wydzielniczą czynność żołądka. Badania doświadczalno-kliniczne. *Polskie Archiwum medycyny wewnętrznej* 1927, t. V, z. I; 122) Kilka uwag o znaczeniu jarzyn w dietetyce chorych. *Polska Gazeta Lekarska* 1927, nr. 5. 123) Ogólne zasady postępowania w przewlekłych chorobach serca. *Nowiny Lekarskie* 1927, nr. 4; 124) Sanokryzyna w gruźlicy płuc w świetle spostrzeżeń autorów polskich. *Gruźlica* 1927, nr. 3; 125) Contribution à l'étude de la valeur des légumes dans la diététique des malades. *La Presse Médicale* 1927, nr. 31; 126) Recherches sur l'influence des sucs de légumes sur la sécrétion

gastrique. Comptes rendus des séances de la Société de Biologie 1927, t. XCVI, nr. 5; 127) Fizyczne objawy gruźlicy płuc, otrzymywane podstawowymi metodami badania fizykalnego (oglądaniem, obmacywaniem, opukiwaniem i osłuchiowaniem). Rozdział w monografii „Gruźlica i jej zwalczanie” 1927; 128) Wskazania do przerywania ciąży ze stanowiska medycyny wewnętrznej. Ginekologia Polska 1927, t. VI, z. 10/12; 129) Prof. dr. L. Korczyński. Choroba Brighta (zapalenie i marskość nerek). Poznań 1927. Polska Gazeta Lekarska 1927, nr. 40; 130) Z dziedziny badań nad wydzielniczą czynnością żołądka. Polska Gazeta Lekarska 1927, nr. 43; 131) Zdzisław Gorecki. O duszności. Zagadnienie wentylacji płucnej w stanach chorobowych. Lwów 1927, Polska Gazeta Lekarska 1927, nr. 44/45; 132) Recherches sur la cholestérinémie. Annales de Médecine 1927, t. XXII, nr. 3—4; 133) Henryk Zawistowski. Wspomnienie pośmiertne. Polska Gazeta Lekarska 1928, nr. 19; 134) Jarzyny jako bodźce dla gruczołów wydzielniczych żołądka. Sbornik praci na počest vedesátých naroženin prof. d-ra Ladislava Syllaby. Praha 1928; 135) Ś. p. Władysław Janowski (1866—1928). Wspomnienie pośmiertne. Polska Gazeta Lekarska 1928, nr. 27; 136) Recherches sur la fonction sécrétoire de l'estomac chez l'homme. Annales de Médecine 1928, t. XXIII, nr. 3; 137) Recherches sur l'action des jus de légumes sur la sécrétion gastrique. Annales de Médecine 1928, t. XXIV, nr. 5; 138) Gudzent. Gicht und Rheumatismus. Berlin 1928. Polska Gazeta Lekarska 1928, nr. 43; 139) Leczenie zdrojowiskowe skazy dnawej. Nowiny lekarskie 1929, nr. I; 140) Beiträge zur Untersuchung der Sekretionstätigkeit der Magendrüsen. Archiv für Verdauungskrankheiten 1929, t. XLV, z. 3/4.

Pieńkowski Stefan ur. dn. 28 lipca 1883 r. w Młynowie, star. Łęczyckie. Wykształcenie średnie otrzymał w Warszawie, wyższe na Uniwersytetach w Liège, Brukselli i Heidelbergu. Stopnie naukowe: kandydatura inżynierji (1907), kandydatura i następnie doktorat nauk fizycznych i matematycznych (1910) na Uniwersytecie w Liège (wszystkie z najwyższem odznaczeniem). W roku 1910 obejmuje asystenturę przy katedrze fizyki doświadczalnej Uniw. w Liège. Po powrocie z Heidelbergu

(1911—1912) prowadzi pracownie prac doktorskich w Instytucie fizycznym Uniw. w Liège. Od roku 1911 prowadzi wykłady fizyki doświadczalnej (120 g.) i matematycznej (45 g.) w Wyższej Szkole Politechnicznej w Liège. W roku akademickim 1913/1914 obejmuje wykłady fizyki dla specjalistów (*physique expérimentale approfondie*) na wydziale nauk Uniw. w Liège. W roku 1919 obejmuje katedrę fizyki doświadczalnej Uniw. Warszawskiego oraz kierownictwo Zakładu Fiz. Dośw. Un. Warszawskiego. W roku akadem. 1926/1927 Rektor Uniw. Warsz., dwukrotnego ponownego wyboru na rok 27/28 nie przyjmuje. Praca p. t. „*Les actions pondéromotrices des corps électrisés*” została nagrodzona złotym medalem w roku 1912 przez Królewską Akademię Nauk w Brukselli. Od 1918 r. jest członkiem rzeczywistym Królewskiego Towarzystwa Nauk w Liège, a od 1927—członkiem korespondentem Polsk. Akad. Umiejętności. Prezesem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Fizycznego od roku 1922. W roku 1925 otrzymał Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski i w 1927 r. Krzyż Oficerski Legji Honorowej.

Ogłosił drukiem prace następujące:

1) Sur la tension électrostatique, Bull. de l'Acad. roy. de Belgique, 1910; 2) Sur la tension électrostatique (Deuxième communication) Bull. de l'Acad. roy. de Belgique, 1910; 3) Sur l'influence de la lumière sur la conductibilité des couches minces d'or et d'argent. Bull. de l'Acad. roy. de Belgique, 1911; 4) Sur l'absence de l'influence de la lumière sur la conductibilité des solutions fluorescentes. Bull. de l'Acad. roy. de Belgique, 1911; 5) Les actions pondéromotrices des corps électrisés. (Mémoire couronné par l'Acad. roy. de Belgique), Mém. de la Soc. roy. des Sciences de Liège, 3 série, t. X, 1913; 6) Sur la tension électrostatique. C. R. du Congrès International de Radiologie et d'Electricité. Bruxelles, 1910; 7) Sur l'origine de quelques groupes de bandes dans le spectre de l'étincelle de sels de stroncium, Bull. de l'Acad. roy. Belgique, 1913; 8) Emission de rayons „X”, Bull. de l'As. E. E. S. Liège, 1913; 9) Emission des électrons sous l'action des rayons X (Bull. de l'As. E. E. S. Liège) 1914; 10) Sur une nouvelle forme de l'étincelle (Bull. de l'Acad. roy. de Belgique) 1919; 11) Sur la méthode de mesure de mobilité des ions par la méthode du condensateur plan,

Mémoire de l'Acad. roy. de Belgique, 2-me série, t. VI, 1921; 12) Gradient of Potential near Electrodes, Nature, 112, 1923; 13) Potencjał wyładowania przez krótkie iskry, Sprawozdanie Polskiego Towarz. Fiz. II. 1—8, 1923; 14) Luminescence retardée observée dans l'air. Bull. de Ac. Polon. des Sciences et des Lettres A. 1924; 15) Extinction de la luminescence retardée de la vapeur du mercure, Bull. de l'Acad. Pol. des Sc. et Lettres A. 1925; 16) (wspólnie z A. Jabłońskim) Nouvelle méthode de mesure de coefficients d'absorption de la lumière dans les corps fluorescents, Journal de physique et le Radium VI. t. VI. 1—15, 1925; 17) Zanikanie świecenia zapóźnionego w parach rtęci, Sprawoz. i pr. P. T. F., t. II. 1—10 1925; 18) Sur l'origine de la bande λ 2476,3—2482,7 dans le spectre de mercure, Bull. Acad. Polon. des Sc. et L. (A) 1928; 19) Sur le retard de la fluorescence verte de la vapeur de mercure, Bull. Acad. Polon. des Sc. et L. (A) 1928; 20) Über das Anklingen der Quecksilberdampf fluoreszenz bei Erregung mit der Hg. Linie, Zts. f. Physik, 50, 1928; 21) Fluorescence de la vapeur de mercure excitée électriquement, Comptes Rendus des Séances de l'Ac. des Sciences, Paris 186, 1928; 22) Retard de la fluorescence de la vapeur du mercure, Travaux de la Réunion Internationale de Chimie physique, Paris 1928.

Rybarski Roman ur. w r. 1887 w Zatorze (woj. Krakowskie). W r. 1911 otrzymał stopień doktora praw na Uniw. Jagiellońskim w Krakowie. Od r. 1913 docent prywatny ekonomji politycznej i skarbowości Uniw. Jagiell., w r. 1917 mianowany profesorem skarbowości na tymże Uniwersytecie. Od r. 1922 do 1924 profesor ekonomji politycznej Politechniki Warszawskiej, od r. 1925 profesor skarbowości i prawa skarbowego na Uniwersytecie Warszawskim. W r. 1925 wybrany na członka-korespondenta Polskiej Akademji Umiejętności w Krakowie.

Ogłosił drukiem (prócz prac w czasopismach):

1) Sprawa włościańska na Sejmie w r. 1831 (r. 1910); 2) Organizacja kredytu przemysłowego w Galicji i Królestwie Polskiem (r. 1911); 3) Nauka o przedmiocie gospodarstwa społecznego (1912); 4) Wartość wymienna jako miara bogactwa (1914); 5) Prawno-skarbowe podstawy ustroju państw związkowych, unji i autonomji

państwowych (1916); 6) Bojkoty ekonomiczne w krajach obcych (1916); 7) Idea gospodarstwa narodowego (1919); 8) Marka polska i złoty polski (1922); 9) Wartość, kapitał i dochód (1922); 10) Ciężar podatków w Polsce (1923); 11) System ekonomji politycznej t. I, Rozwój życia gospodarczego i idei gospodarczych (1924); 12) Naród, jednostka i klasa (1926); 13) Handel i polityka handlowa Polski w XVI stuleciu, t. I (1928) i t. II (1929).

Szperl Ludwik ur. d. 21.VI.1879 r. w Kielcach, tamże ukończył gimnazjum klasyczne, a następnie w Warszawie wydział fizyczno-matematyczny Uniwersytetu ze stopniem Kandydata Nauk przyrodniczych. Od 1.IX.1901 r. do 15.VII.1915 r. był asystentem przy katedrze Chemji organicznej w Uniwersytecie Warszawskim. W r. 1904 był delegowany przez tenże Uniwersytet w celach naukowych zagranicę i pracował w Politechnice Zurychskiej. W czasie swej asystentury prowadził practicum z chemji organicznej, kierował ćwiczeniami z chemji analitycznej i demonstracyjnym kursem chemji organicznej. W r. 1911 zdał w Uniwersytecie Warsz. egzaminy na stopień Magistra Chemji oraz złożył pierwszą część pracy magisterskiej p. t. „Materiały do poznania i klasyfikacji organicznych produktów przyłączenia”. Od r. 1909 do r. 1917 wykładał chemję organiczną w dzisiejszej Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie i od tegoż roku do chwili obecnej — chemję organiczną w Wolnej Wszechnicy Polskiej. Był nauczycielem fizyki i chemji w prywatnych szkołach średnich. W latach 1914—15 brał udział czynny, jako członek różnych komisyj w organizacji polskich szkół akademickich oraz szkolnictwa średniego w Warszawie. W r. 1915 objął wykłady chemji ogólnej w Uniwersytecie i Politechnice; w r. 1919 mianowany profesorem nadzwyczajnym na katedrze chemji ogólnej w Politechnice i kierownikiem Zakładu; w r. 1920 został profesorem zwyczajnym. W latach ak. 1917/18, 18/19, 20/21, 25/26 był dziekanem Wydziału Chemicznego; w l. 1926/27 i 27/28 był rektorem Politechniki Warszawskiej; w r. 1917/18 był dziekanem Wydziału Przyrodniczego Wolnej Wszechnicy Polskiej. W r. 1920 służył w wojsku jako szeregowiec-ochotnik Wojsk Łączności. Był od r. 1913 do 1925 członkiem Komitetu zarządzającego Kasy im. Mianowskiego, a

od r. 1922 — wiceprezesem tegoż Komitetu, jest członkiem zarządu i był skarbnikiem Polskiego Towarzystwa Chemicznego, był członkiem-sekretarzem Polskiej Komisji Międzynarodowej Współpracy Umysłowej przy Lidze Narodów, wiceprezesem Zrzeszenia Profesorów Warszawskich Szkół Akademickich. Jest Komandorem orderu Polonia Restituta.

Ogłosił drukiem prace następujące:

1) Przyczynek do reakcji utleniania pinenu i kwasu α -pinenowego, *Chemik Polski* 4, 1904; 2) Kreakcji okislenja pinena (kom. tymcz.), *Żurnał Russkawo Chimiz. Obszczestwa*, 1904; 3) Ketolakton Wallacha, jako produkt utleniania pinenu, *Chemik Polski*, 10; 4) Materjały do klasyfikacji organicznych produktów przyłączenia I *Chemik Polski*, 13, 1913; 5) Materjały do klasyfikacji organicznych produktów przyłączenia II (z Z. Urbanowską), *Chemik Polski*, 13, 1913; 6) Materjały do klasyfikacji organicznych produktów przyłączenia III (z J. Gamarnikówną), *Chem. Pols.* 13, 1913; 7) Materjały do klasyfikacji organicznych produktów przyłączenia IV (z M. Kamińską), *Chem. Pols.* 13, 1913; 8) Materjały k izuczeniu i klasyfikacji organiczeskich produktow prisojedinenia, cz. I. (rękopis); 9) O produktach okislenja pinena (rękopis); 10) O działaniu siarki na związki organiczne I. (węglowodory), *Chem. Pols.* 15, 1917; 11) O działaniu siarki na związki organiczne II. (Dwufenylometan+fluoren. Dwubenzyl) (z T. Wierusz-Kowalskim) *Chem. Pols.* 15, 1917; 12) O działaniu siarki na związki organiczne III. (Alkohol benzyłowy. Dwufenyłokarbinol) (z T. Wierusz-Kowalskim) *Chem. Pols.* 15, 1917; 13) O działaniu siarki na związki organiczne IV. (Eter benzyłowy i benzhydryłowy) (z T. Wierusz-Kowalskim), *Chem. Pols.* 15, 1917; 14) O działaniu siarki na związki organiczne V. (Trójfenylokarbinol) (z T. Wierusz-Kowalskim), *Chem. Pols.* 16, 1919; 15) O działaniu siarki na związki organiczne VI. (α i β naftylokarbinole), *Roczniki Chemji* II 1922; 16) O działaniu siarki na związki organiczne VII. (Chinolina) (z T. Jezierskim), *Roczniki Chemji* III 1923; 17) O działaniu siarki na związki organiczne VIII. (Aldehydy aromatyczne) (z S. Wydrzyckim), *Roczniki Chem.* VI 1926; 18) O działaniu siarki na związki ograniczne IX. (Alkohole ksyłyłowe), *Rocz. Chem.* 6, 1926; 19) Aleksandr Michajłowicz Zajcew i jowo chemiczeskaja szkoła, Warszawa 1911; 20) Materjały do historii Szkoły Główn-

nej Warszawskiej (Rada Wydziału Matematyczno-Fizycznego, Chemicy, Pracownia Chemiczna), Warszawa, Kasa im Mianowskiego) 1913; 21) O działaniu Sekcji Chemicznej i Koła Chemików w latach 1887—1917, Chem. Pols. 15, 1917; 22) Les Universités en Pologne, (Société des Nations), Genewa 1925; 23) Ćwiczenia chemiczne (na prawach rękopisu), wydanie 5-te, Warszawa, 1925; 24) Wykład Chemji Organicznej, cz. I., Warszawa 1928; 25) Artykuły krytyczne i oceny w czasopismach „Chemik Polski” i „Książka”; 26) Około 50 artykułów treści chemicznej w „Wielkiej Encyklopedji Ilustrowanej”; 27) Biblioteka podręczna nauczyciela chemji, Biblijografja pedagogiczna 1923.

Wolfke Mieczysław Władysław, urodzony w r. 1883 w Łasku ziemi Piotrkowskiej, po ukończeniu w roku 1901 szkoły realnej w Sosnowcu studjował nauki matematyczno-fizyczne na Uniwersytecie w Leodjum, gdzie w roku 1904 zdał egzamin kandydacki. W latach 1904—1907 uczęszczał do Uniwersytetu Paryskiego. Następnie pracował pod kierownictwem prof. Lummera w Zakładzie Fizycznym Uniwersytetu Wrocławskiego, gdzie w roku 1910 uzyskał doktorat z odznaczeniem za pracę: „Über die Abbildung eines Gitters bei künstlicher Begrenzung”. W latach 1910—1911 pracował w zakładach optycznych Zeissa w Jenie w charakterze współpracownika naukowego. Następnie objął asystenturę przy Zakładzie Fizycznym Politechniki w Karlsruhe. W roku 1913 na podstawie pracy p. t. „Allgemeine Abbildungstheorie selbstleuchtender und nicht selbstleuchtender Objekte” habilitował się jako docent przy Politechnice w Zurychu, a następnie w roku 1914 przy Uniwersytecie Zurychskim i wykładał specjalne działy fizyki teoretycznej i doświadczalnej na obydwóch tych uczelniach do roku 1922. W roku 1920 został powołany na katedrę zwyczajną fizyki teoretycznej w Uniwersytecie Warszawskim, której jednak nie objął. W roku 1922 powrócił do kraju, powołany na stanowisko profesora zwyczajnego fizyki i kierownika Zakładu I w Politechnice Warszawskiej. W roku 1923 zostaje członkiem czynnym Akademji Nauk Technicznych; w roku 1924 został mianowany członkiem I Komisji Naukowej Międzynarodowego Instytutu Kryogenicznego w Lejdzie. Poza tem jest członkiem Francuskiego Towarzystwa Fizycznego, Niemieckiego Towarzystwa Fizycznego,

Szwajcarskiego Towarzystwa Przyrodniczego, Szwajcarskiego Towarzystwa Fizycznego, Polskiego Towarzystwa Fizycznego i Warszawskiego Towarzystwa Politechnicznego. Nadto brał udział w licznych zjazdach naukowych w kraju i zagranicą, między innymi w roku 1928 był delegatem Rządu Polskiego i wiceprezesa Międzynarodowego Zjazdu Kryogenicznego w Rzymie.

Ogłosił drukiem prace następujące:

1) *L'électron considéré comme un centre des pressions dans l'éthère*. *Eclairage Electr.* 1907, t. 51; 2) Elektron uważany jako środek ciśnień w eterze. 1907, *Wiad. Fiz.-Mat.* t. 11; 3) Streszczenie pracy H. Poincarégo: „O dynamicie elektronu”. 1908. *Wiad. Fiz.-Mat.* t. 12; 4) Über die Abbildung eines Gitters bei künstlicher Begrenzung. 1910. *Dokt.-Diss. Univ. Breslau*; 5) Über die Abbildung eines Gitters bei künstlicher Begrenzung. 1911. *Ann. d. Phys.* Bd. 34; 6) Über die Abbildung eines Gitters bei asymmetrischer Ablendung. 1912. *Ann. d. Phys.* Bd. 37; 7) Zastosowanie teorii Abbego do siatki dyfrakcyjnej. 1912. *Prace Mat.-Fiz.* t. 22; 8) Über die Abbildung eines durchlässigen Gitters. 1912. *Ann. d. Phys.* Bd. 37; 9) Zur Abbildung eines durchlässigen Gitters. 1912. *Ann. d. Phys.* Bd. 38; 10) Über eine neue Metaldampflampe mit weissem Licht. 1912. *Elektrotech. Zsch.* Bd. 33; 11) Allgemeine Abbildungstheorie selbstleuchtender und nichtselbstleuchtender Objekte. 1912. *Ann. d. Phys.* Bd. 39; 12) Über die Abbildung eines Gitters ausserhalb der Einstellebene. 1913. *Ann. d. Phys.* Bd. 40; 13) Ogólna teoria obrazów optycznych. 1913. *Wiadom. Fiz.-Mat.* t. 17; 14) Nowa lampa kwarcowa o białym świetle. 1913. *Przeгляд Techniczny*; 15) O powstawaniu obrazów optycznych w mikroskopie. 1913. *Prace Mat.-Fiz.* t. 25; 16) Sur l'ionisation spontanée des gaz en vase clos. 1913. *Le Radium*, t. 10; 17) Zur Quantentheorie. Vorläufige Mitteilung. 1913. *Verh. d. D. Phys. Gesell.* Bd. 15; 18) Zur Quantentheorie. Zweite vorläufige Mitteilung. 1913. *Verh. d. D. Phys. Gesell.* Bd. 15; 19) Zur Quantentheorie. Dritte vorläufige Mitteilung. 1914. *Verh. d. D. Phys. Gesell.* Bd. 16; 20) Welche Strahlungsformel folgt aus der Annahme der Lichtatome? 1914. *Phys. Zs.* Bd. 15; 21) Antwort auf die Bemerkung Herrn Krutkows zu meiner Note: „Welche Strahlungsformel folgt aus der Annahme der Lichtatome”? 1914.

- Physik. Zs. Bd. 15; 22) Über eine Verknüpfung des Sommerfeldschen Wirkungsprinzip mit der Plankschen Quantentheorie. 1915. Physik. Zs. Bd. 16; 23) Über Strahlungseigenschaften des Debyeschen Modells eines Wasserstoffs-Moleküls. 1916. Physik. Zs. Bd. 17; 24) Zum Bohrschen Atommodell. 1916. Physik. Zs. Bd. 17; 25) Zum Abbeschen Abbildungsversuchen. 1916. Zrch. Phys. Ges. Nr. 18; 26) Stossionisation der Gase durch Wärmebewegung. 1917. Phys. Zs. Bd. 18; 27) Über Schwärzungspareln der Kanalstrahlen auf Trockenplatten. 1917. Physik. Zs. Bd. 18; 28) Eine Solarisationsmethode zur Messung der Zerstreuung der Kanalstrahlen. 1917. Verh. d. D. Phys. Gesell. Bd. 19; 29) Über eine neue Sekundärstrahlung der Kanalstrahlen. 1917. Physik. Zs. Bd. 18; 30) Über eine neue Quarzlampe, 1917, Verh. d. D. Phys. Ges. Bd. 19; 31) On a new secondary radiation of positive rays, 1918. Phil. Mag. t. 35; 32) Weitere Versuche über eine durchdringende Sekundärstrahlung der Kanalstrahlen. 1918. Physik. Zs. Bd. 19; 33) Über die Ökonomie des Moore-Lichtes. 1918. Bull. d. Schw. Elektr. Ver. IX; 34) On a new secondary radiation of positive rays. 1918. Phil. Mag. t. 36; 35) Zur Quantentheorie des Viellinienspektrums des Wasserstoffes. 1920. Zrch. Phys. Gesell. nr. 19; 36) Zur Quantentheorie des Viellinienspektrums des Wasserstoffes. 1920. Physik. Zs. Bd. 21; 37) Über die Möglichkeit der optischen Abbildung von Molekulargittern. 1920. Physik. Zs. Bd. 21; 38) Über Umkehrungen der Gleichstromkomponente bei geblasenen Funkenstrecken. 1921. Physik. Zs. Bd. 22; 39) Einsteinsche Lichtquanten und räumliche Struktur der Strahlung. 1921. Physik. Zs. Bd. 22; 40) Spannungsmessungen am Tesla-Transformator. 1923. Physik. Zs. Bd. 24; 41) Wysokie napięcia transformatora Tesli. 1923. Przegląd Techniczny, t. 61; 42) Badania nad dielektrykami. 1924. Warszawskie Tow. Politechn. Sprawozdania i prace; 43) Stała dielektryczna ciekłego helu i ciekłego i stałego wodoru. (Wspólnie z H. Kammerlingh Onnesem). Warsz. Tow. Politech. t. III, nr. 8; 44) Stała dielektryczna ciekłego i stałego wodoru i ciekłego helu. (Wspólnie z H. Kammerlingh Onnesem). Przegląd Radjotechniczny. t. II; 45) Over de dielectrische constante van vloeibaar helium. (Wspólnie z H. Kammerlingh Onnesem). 1924. Kon. Akad. Amsterd. t. 33; 46) On the dielectric constant of liquid helium. (Wspólnie z H.

- Kammerlingh Onnesem). 1924. Proc. Akad. Amsterdam, t. 27; 47) On the dielectric constant of liquid helium. (Wspólnie z H. Kammerlingh Onnesem). 1924. Leiden Comm. nr. 171 b.; 48) Over de dielectrische constante van vloeibare en vaste waterstof. (Wspólnie z H. Kammerlingh Onnesem). 1924. Kon. Ak. Amsterdam, t. 33; 49) On the dielectric constant of liquid and solid hydrogen. (Wspólnie z H. Kammerlingh Onnesem). 1924. Proc. Akad. Amsterdam, t. 27; 50) On the dielectric constant of liquid and solid hydrogen. (Wspólnie z H. Kammerlingh Onnesem). 1924. Leiden Comm. nr. 171 c.; 51) Prostowanie prądów wysokich napięć iskrą elektryczną. 1926. Przegląd Elektrotechniczny, t. 8; 52) Over de verandering met de temperatuur van de dielectrische constante van vloeibar helium. Voorlopige metingen. (Wspólnie z W. H. Keesomem). 1927. Kon. Ak. Amsterdam, t. 36; 53) On the change of the dielectric constant of liquid helium with the temperature. Provisional measurements. (Wspólnie z W. H. Keesomem). 1927. Proc. Ak. Amsterdam, t. 31; 54) On the change of the dielectric constant of liquid helium with the temperature. Provisional measurements. (Wspólnie z W. H. Keesomem). 1927. Leiden Comm. nr. 190 a; 55) Two different liquid states of helium. (Wspólnie z W. H. Keesomem). 1927. Proc. Ak. Amsterdam, t. 31; 56) Twee verschillende vloeistofoestanden van het helium. 1927. Kon. Ak. Amsterdam, t. 36; 57) Two different liquid states of helium. 1927. Leiden Comm. nr. 190 b. (Wspólnie z W. H. Keesomem); 58) Deux états liquides différents de l'helium. 1927. C. R. Acad. Paris, t. 185. (Wspólnie z W. H. Keesomem); 59) Stała dielektryczna ciekłego helu w zależności od temperatury. (Wspólnie z W. H. Keesomem). 1928. Spr. z pos. Tow. Nauk. Warsz. Wydz. III, t. 20; 60) Dwie różne modyfikacje ciekłego helu. 1928. Spraw. z pos. Tow. Nauk. Warsz. Wydz. III, t. 20. (Wspólnie z W. H. Keesomem); 61) Dalsze pomiary stałej dielektrycznej ciekłego helu w zależności od temperatury. (Wspólnie z W. H. Keesomem). 1928. Spraw. Tow. Nauk. Warsz. Wydz. III, t. 21; 62) Sur la constante diélectrique des gaz liquéfiés et solidifiés aux basses températures. 1928. 22. Rapport V. Congrès Int. du Froid, Rome; 63) Über den Assotiationsgrad in flüssigen Dielectrika. 1928. Phys. Zs. Bd. 29; 64) Über den Assotiationsgrad in flüssigen Dielektrika. 1928. Helv. Physica Acta. t. 1. C. R.

Schweiz. Phys. Gesell. Lausanne; 65) Über die Dielektrizitätskonstante des flüssigen Heliums. 1928. Helv. Phys. Acta. t. 1. C. R. Schweiz. Phys. Gesell. Lausanne; 66) New measurements about the way in which the dielectric constant of liquid helium depends on the temperature. (Wspólnie z W. H. Keesomem). 1928. Leiden Comm. 192 a; 67) Ponadto napisał książkę pod tytułem: „Zasady teorii ciepła” (1924), zawierającą zasadniczą część wykładów Fizyki I w Politechnice Warszawskiej.
